Cena 50 groszy.

Rok I. Warszawa, dnia 15 lipca 1928 r. Nr. 4—5.

TYTOŃ

ORGAN STOWARZYSZENIA KONCESJONARJUSZY DETALISTÓW TYTONIOWYCH W POLSCE POŚWIĘCONY CAŁOKSZTAŁTOWI PRZEMYSŁU TYTONIOWEGO.

Wychodzi dwa razy w miesiącu

Kilka słów o współpracy z Dyrekcją Monopolu.

Redakcja naszego czasopisma pragnąc od czasu do czasu poinformować się o stosunkach i prądach, panujących pomiędzy kupcami tytoniowemi bardzo często przeprowadza wywiady pomiędzy kupcami nie zrzeszonymi w naszem Stowarzyszeniu, zasięgając i informując się o ich warunkach i poglądach na stan handlu tytoniowego.

Jeden z takich wywiadów pragnęliśmy przeprowadzić z p. Dziewickim jednym z seniorów kupiectwa tytoniowego i prezesem ongiś licznego koła branży tytoniowej przy Stowarzyszeniu Kupców Polskich.

Przedewszystkiem określiłem cel wizyty swojej t. j. że proszę o udzielenie mi odpowiedzi na niektóre zapytania, dotyczące warunków w jakich obecnie znajduje się kupiectwo tytoniowe i zezwolenie umieszczenia wspomnianego wywiadu na łamach „Tytoniu".

W ciągu dyskusji jaka się wywiązała pomiędzy mną a p. Dziewickim dowiedziałem się, że żadnych informacyj nie uzyskam; jednakowoż kierując rozmowę na tory najbardziej bolesne dla kupca detalisty — mianowicie sprawę podwyższenia rabatu, zaopatrywanie w hurtowniach, wyrobów importowanych usłyszałem z ust p. Dziewickiego następujące oświadczenie:

W swoim czasie bardzo wiele czasu poświęcałem sprawom społecznym, aż do chwili wprowadzenia Monopolu Tytoniowego. W czasie wprowadzenia Monopolu jako jeden z ówczesnych działaczy i przedstawicieli kupiectwa tytoniowego byłem powoływany jako ekspert i doradca w sprawach tytoniowych, jednakowoż muszę zaznaczyć że niestety jeśli przedstawiciele kupiectwa na wspomnianych konferencjach doradzali przyznanie dla detalu 15% rabatu, wówczas przedstawiciele Monopolu uchwalili 12% zmniejszając następnie na 10% i obecnie 9%, jeśli progresja ujmowania rabatu będzie stosowaną w dalszym ciągu należy oczekiwać 1% rabatu. Podobne postępowanie przedstawicieli Dyrekcji Monopolu dawało się zauważyć we wszystkich sprawach omawianych na konferencjach, przygotowujących ustawy monopolowe. Czy w powyższych warunkach możliwa jest jakakolwiek praca w przedstawicielstwach szczególnie tytoniowych?

Dlatego też usunąłem się zupełnie od pracy w organizacjach społecznych, widząc daremne trudy przy nawiązaniu stosunku z Dyrekcją Monopolu gdyż dotychczas, żadny z przedstawionych postulatów w 99% słusznych nie został przyjęty i wszystkie wysiłki kupców tytoniowych rozbijają się o chiński mur jakim odgrodziła się Dyrekcja Monopolu od kupców tytoniowych.

Wobec powyższego żadnych prób nawiązania kontaktu z organizacjami nie mam zamiaru wszczynać, gdyż, jak praktyka moja wykazała praca społeczna, mająca na celu obronę kupiectwa tytoniowego jest bezcelowa wobec absolutnego despotyzmu Dyrekcji Monopolu, rządzącej się jednostronnie, bez uwzględnienia potrzeb koniecznych swych odbiorców. Życzę Stowarzyszeniu i redakcji „Tytoniu" jaknajbardziej rzeczowego ujęcia bolączek naszych i choć częściowego uzyskania polepszenia bytu kupca-detalisty.

Podziękowałem za tak bardzo obszerny wywiad pomimo niechęci na jego udzielenie.

Rozporządzenia Władz Monopol Tytoniowy.

DYREKCJA POLSKIEGO
MONOPOLU TYTONIOWEGO

INSTRUKCJA

W sprawie wykonywania nadzoru nad koncesjonowanymi przedsiębiorstwami sprzedaży wyrobów tytoniowych.

(Dokończenie)

Przedkładanie przełożonym władzom operatów kontrolnych.

§ 11. Operat kontrolny składa się ze sprawozdania z kontroli (§ 9, p. 4) wraz z załącznikami, wymienionymi w § 9 pod 1, 2 i 3).

Każdy Urząd Akcyz i Monopolów, tudzież Państwowy Magazynów Wyrobów Tytoniowych, zbiera operaty przeprowadzonych w myśl niniejszego przepisu w jego okręgu w ciągu całego roku kalendarzowego kontroli hurtowni i sprzedaży specjalnych wyrobów tytoniowych przez swoje, względnie podległe organa (Inspektorat Kontroli Skarbowej). Do końca stycznia następnego roku przedkładają Magazyny sprzedaży wyrobów tytoniowych bezpośrednio Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego,—Urzędy Akcyz i Monopolów zaś Izbom Skarbowym, zebrane i ponumerowane operały kontrolne wraz ze spisem i uwagami łączną relację, sporządzonego w formie tabelarycznego wykazu wedle dołączonego wzora K. Odnośny wykaz relacja winien bezwarunkowo obejmować wszystkie hurtownie i publiczne sprzedaże specjalnych wyrobów tytoniowych okręgu odnośnego Urzędu Akcyz i Monopolów, względnie Państwowego Magazynu Wyrobów Tytoniowych.

Izby Skarbowe, których obowiązkiem jest dopilnować, by wszystkie podległe im Urzędy Akcyz i Monopolów przedłożyły w przepisanym terminie operaty wraz z relacjami, uzupełnią je w odnośnej rubryce wykazów K. swemi uwagami i doniesieniem o wydanych ze swej strony zarządzeniach na skutek spostrzeżeń, poczynionych przy kontroli, poczem przedłożą je. najdalej do 15 marca odnośnego roku Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego porówna operaty z kontroli organów skarbowych i monopolowych,—i na ich podstawie wyda ze swej strony w razie potrzeby wskazane zarządzenia.

Instrukcja niniejsza obowiązuje od d. 1 stycznia 1927 r.

Naczelny Dyrektor:
(—) Ostrowski-Bełza.

Odpis.

DYREKCJA POLSKIEGO
MONOPOLU TYTONIOWEGO
L. 33923/IV/26.
W sprawie lustracji przedsiębiorstw
sprzedaży wyrobów tytoniowych.

Warszawa, dn. 24 października 1926 r.

Do
Panów Dyrektorów (Kierowników) Państwowych Fabryk wyrobów tytoniowych
w Białymstoku, Grodnie, Jagielnicy, Kowlu, Krakowie, Łodzi, Monasterzyskach, Radomiu, Starogardzie, Wilnie i Wodzisławiu.

Do
Pana Kierownika Państwowego Magazynu Surowców i wyrobów tytoniowych
w Warszawie.

Do
Panów Kierowników Państwowych Magazynów wyrobów tytoniowych
wszystkie.

W związku z utworzeniem z Polskiego Monopolu Tytoniowego odrębnej jednostki gospodarczej celem umożliwienia jej pracowania na zasadach handlowych i przemysłowych zwróciłem w okólniku z dnia 23.XI 1923 r. L. 4639/Pr/IV/23 uwagę P. P. Dyrektorów (Kierowników) na wynikające stąd dla nich zadanie i obowiązki, które streszczają się w tem, że Magazyny nie mogą być jedynie

Do Szanownych Czytelników.

Wobec zaszłych zmian w składzie redakcji, numer niniejszy opuścił prasę w powiększonej objętości z numeracją podwójną jako Nr.Nr. 4 i 5, i w dniu 15 sierpnia r. b. ukażą się numera 6 i 7 również w powiększonej objętości poczym „Tytoń“ będzie ukazywać się punktualnie t. j. 15-go i 30-go każdego miesiąca. Zwłoka niniejsza, również częściowo, została wywołana urlopami pracowników naszych. Mamy nadzieję, że Szanowni Czytelnicy taką zmianę niewielką wybaczą nam, zaś w przyszłości postaramy się unikać podobnych wypadków.

REDAKCJA

Do Szanownych Czytelników

Bardzo wielką pomocą dla każdego wydawnictwa jest regularna opłata prenumeraty, a szczególnie dla wydawnictwa fachowego jakim jest nasz dwutygodnik „Tytoń". Prasa fachowa jest zawsze zwierciadłem życia organizacji, ilustrując nazewnątrz warunki i stosunki, panujące w łonie branży i Stowarzyszeniu. Aby w dalszym ciągu prowadzić wydawnictwo tak pożyteczne dla nas — jakim jest nasz organ „Tytoń" niezbędne są fundusze i to poważne, tymczasem bardzo wielu naszych Szanownych **Czytelników zaniedbuje się w punktualnem opłacaniu prenumeraty.** Wzywamy więc naszych Szanownych Czytelników, **którym leży na sercu dobro naszego wydawnictwa,** aby pośpieszyli **z wpłacaniem** prenumeraty na załączonych przekazach P. K. O. Konto 6994.

Nie wątpimy, że nasz apel nie przebrzmi bez echa i na nasze wezwanie wszyscy odbiorcy naszego pisma uiszczą należność za otrzymane egzemplarze i wpłacą prenumeratę do końca roku.

Pamiętajcie, że popierając nas **popieracie** swoje **własne interesy,** gdyż **naszą dewizą** jest **ulżenie marnej doli detalisty tytoniowego.**

ADMINISTRACJA
DWUTYGODNIKA „TYTOŃ".

Zakł. Graf. A. Szlachowicz i S-ka, Nowolipie 11, tel. 321-71.

Do Szanownych Czytelników

Bardzo wielką pomocą dla każdego wydawnictwa jest regularna opłata prenumeraty, a szczególnie dla wydawnictwa fachowego jakim jest nasz dwutygodnik „Tytoń". Prasa fachowa jest zawsze zwierciadłem życia organizacji, ilustrując nazewnątrz warunki i stosunki panujące w łonie branży i Stowarzyszenia. Aby w dalszym ciągu prowadzić wydawnictwo tak pożyteczne dla nas — jakim jest nasz organ „Tytoń" niezbędne są fundusze i to poważne, tymczasem bardzo wielu naszych Szanownych **Czytelników zaniedbuje się w punktualnem opłacaniu prenumeraty**. Wzywamy więc naszych Szanownych Czytelników, którym **leży na sercu dobro naszego wydawnictwa**, aby pośpieszyli z **wpłacaniem** prenumeraty na załączonych przekazach P. K. O. Konto 6994.

Nie wątpimy, że nasz apel nie przebrzmi bez echa i na nasze wezwanie wszyscy odbiorcy naszego pisma uiszczą należność za otrzymane egzemplarze i wpłacą prenumeratę do końca roku.

Pamiętajcie, że popierając nas **popieracie swoje własne interesy**, gdyż **nasza dewiza jest ulżenie marnej doli detalisty tytoniowego.**

ADMINISTRACJA
DWUTYGODNIKA „TYTOŃ".

Zakł. Graf. A. Sienkiewicz i Ska, Nowolipie 11, tel. [illegible]

Urzędem rozdzielczym lecz głównie ajencją handlową. Celem zaś ajencji jest umożliwienie sprzedawcom w jak najszerszej mierze zrealizowania ich zamówień na wyroby tytoniowe których sobie życzą i w gatunkach, które w danej okolicy mają największy popyt, stworzenia łącznika handlowego między Dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego a sprzedawcą i konsumentem — zapewnienie przez to Monopolowi jak największego rynku zbytu towaru i dostarczenie tem samem Skarbowi Państwa jak największych dochodów.

Magazyny winny więc być w jak najszerszej mierze gotowe do zaspakajania zamówień sprzedawców, którzy zgłosili się po odbiór. Dni zaś poboru należy ustalać w porozumieniu ze sprzedawcami.

W wyjątkowych zaś wypadkach, a w szczególności, gdy hurtownik nie mógł pobrać towaru w dniu wyznaczonym, względnie wydanie mu towaru w dniu nie wyznaczonym do poboru byłoby wskazane, należy iść sprzedawcom jak najdalej na rękę.

Celem badania potrzeb rynku, zetknięcie się bezpośrednio ze sprzedawcą tak hurtowym jak i detalicznym i stwierdzenia, czy prowadzone przez nich przedsiębiorstwa sprawnie i należycie funkcjonują — zarządzam, aby kierownicy Magazynów, wzgl. ich zastępcy objeżdżali raz w miesiącu na podstawie planu podróży zatwierdzonego przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego przedsiębiorstwa sprzedaży swych rejonów, badali ich sprawność (popyt na wyroby tytoniowe u detalicznych sprzedawców i konsumentów w stosunku do ilości wykupionego towaru w magazynie) i wpływali na nie w kierunku najczęstszego i największego poboru towaru w Magazynie.

Zwracać też należy baczną uwagę na to, czy w rejonach nie znajdują się wyroby szmuglowane i czy sieć sklepów tytoniowych jest dostateczna (według postanowień § 26 I. K. T. (Dzien. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 23/1925, poz. 539) ma przypadać jeden sklep tytoniowy na 600 mieszkańców, w gminach zaś handlowych i przemysłowych, względnie rozlegle położonych na około 500 mieszkańców. W gminach, wzgl. osadach mających mniej mieszkańców, niżeli wyżej podane, winien znajdować się o ile możności jeden sklep tytoniowy). Spostrzeżenia z objazdów tych wraz z wnioskami przedkładać będą magazyny w terminach do 8 każdego miesiąca.

Na miesiąc przed rozpoczęciem każdego kwartału przedkładać będą kierownicy Magazynów Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego do zatwierdzenia plany podróży na przyszły kwartał. Podróż w miesiącu nie może trwać dłużej, jak siedem dni.

Jednocześnie upoważniam Panów Dyrektorów (Kierowników) do podejmowania, wzgl. wypłacania zaliczek na koszta podróży i diet na każdy poszczególny wyjazd do wysokości przypuszczalnych kosztów. Rachunki kosztów podróży (sporządzone oddzielnie) przedkładać należy za każdy miesiąc z powołaniem się na odnośne sporządzane w terminie do 8 dni po upływie każdego miesiąca.

Plany podróży na miesiąc listopad i grudzień b. r. przedłożą Panowie Dyrektorowie (Kierownicy) do dni 8.

Reasumując powyższe wyrażam z całym naciskiem życzenie, by Magazyny Sprzedaży zostały postawione przez ich Kierowników na stopie handlowej i przez to, jakoteż przez świadome celu objazdy, wzmogły w jak najszerszej mierze zbyt wyrobów tytoniowych, a tym samym przysporzyły Skarbowi Państwa z tego źródła większy aniżeli dotychczas dochód.

A gdy to — jak tuszę się stanie, będą odnośnych urzędników honorował odpowiedniemi remuneracjami.

Naczelny Dyrektor:
(—) Ostrowski-Bełza.

DYREKCJA POLSKIEGO
MONOPOLU TYTONIOWEGO
L. 35615/IV/26.

Kary umowne i ustanie stosunku kontraktowego koncesjonowanych sprzedawców wyrobów tytoniowych z Dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Warszawa, dnia 21 grudnia 1926 r.

Do
wszystkich Izb Skarbowych i Urzędów Skarbowych Akcyz i Monopolów Państwowych.

Stosownie do art. 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z d. 23 maja 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55. poz. 396), zarządza się, co następuje:

I. Kary umowne.

§ 1.

Na podstawie art. 69 ustawy karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 105, poz. 609), oraz zobowiązań, wynikających z dokumentu koncesyjnego, nakładane będą na sprzedawców wyrobów tytoniowych kary umowne według zasad niżej określonych za przekroczenia obowiązujących przepisów i zarządzeń Władzy, o ile nie podpadają te przekroczenia, ani pod przepisy wymienionej ustawy karnej skarbowej, ani też pod przepisy powszechnej ustawy karnej.

Rodzaje kar umownych.

§ 2.

Ustanawia się następujące rodzaje kar umownych:
1) kara pieniężna (grzywna konwencjonalna);
2) utrata koncesji:
   a) natychmiastowa,
   b) za wypowiedzeniem.

Grzywna konwencjonalna.

§ 3.

Przekroczenia przepisów, normujących sprzedaż wyrobów tytoniowych, oraz zarządzeń Władz Skarbowych, nie wymienione w ustawie karnej skarbowej, może kompetentna Władza Skarbowa, jeśli za przewinienie nie jest przewidziana surowsza kara w niniejszem rozporządzeniu, karać grzywną konwencjonalną od 5 zł. — 100 zł., stosując, w razie powtórzenia się tego samego przekroczenia, powiększenie kary aż do 200 zł.

Nałożoną grzywnę konwencjonalną należy wpłacić na rachunek Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego w P. K. O., konto Nr. 30200, w ciągu terminu, wyznaczonego przez Władzę Skarbową.

Cofnięcie koncesji za karę.

§ 4.

Cofnięcie koncesji za karę należy zarządzić, jeśli koncesjonarjusz:

a) wydzierżawi lub odstąpi przedsiębiorstwo koncesyjne, albo też wejdzie w stosunek spółki niedozwolonej;

b) ponosi winę fałszywego prowadzenia przepisanych ksiąg, dla wprowadzenia w błąd Władz Skarbowych;

c) pobrał wyroby tytoniowe świadomie nie w wyznaczonem miejscu poborowem, jak również, jeśli hurtownik tytoniowy wydał towar z hurtowni osobom, które nie są przydzielone z poborem do jego hurtowni;

d) nie zastosował się do kilkakrotnych poleceń Władzy Skarbowej;

e) nie uiścił w wyznaczonym terminie prawomocnej grzywny konwencjonalnej, nie otrzymawszy przedtem wyraźnego zezwolenia powołanej władzy na spłatę ratalną lub przedłużenie terminu;

f) popełnił przekroczenie takie, za które już trzykrotnie ukarany został grzywną.

§ 5.

Władza Skarbowa jest we wszystkich powyższych wypadkach także upoważnioną zarządzić, według swego uznania, w miejsce natychmiastowego cofnięcia, wypowiedzenie koncesji z jednomiesięcznym terminem. Termin wypowiedzenia rozpoczyna się z dniem po doręczeniu rezolucji, dotyczącej wypowiedzenia.

§ 6.

W wypadkach z § 2-d, e, f, może Władza Skarbowa, jeśli uzna za stosowne, w miejsce natychmiastowego cofnięcia koncesji lub jednomiesięcznego wypowiedzenia, nałożyć na koncesjonarjusza grzywnę konwencjonalną od 200 do 1,000 zł.

§ 7.

Każde orzeczenie karne należy w krótkich słowach, lecz wystarczająco, uzasadnić, z powołaniem daty i liczby dokumentu koncesyjnego i odnośnego przepisu, względnie zarządzenia, które zostało naruszone, oraz rozporządzenia, normującego karę za to naruszenie.

Odwołanie.

§ 8.

Przeciw orzeczeniu Władzy Skarbowej może koncesjonarjusz w ciągu 14 dni po doręczeniu orzeczenia wnieść ostemplowane odwołanie do Władzy bezpośrednio wyższej instancji, za pośrednictwem Władzy, która orzeczenie wydała. Rozstrzygnięcie w drugiej instancji jest już prawomocne.

Odwołanie nie ma mocy wstrzymującej.

Jeśli jednak chodzi o cofnięcie lub jednomiesięczne wypowiedzenie koncesji, w takim razie nie wolno opróżnionego miejsca sprzedaży obsadzać defenitywnie aż do ostatecznego załatwienia sprawy w administracyjnym toku instancji.

O cofnięciu lub jednomiesięcznem wypowiedzeniu koncesji na hurtownię tytoniową należy bezzwłocznie zawiadomić Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego, która zdecyduje, czy hurtownia ma być utrzymaną, czy też zwiniętą.

§ 9.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego może karę cofnięcia koncesji lub jednomiesięcznego wypowiedzenia, albo nałożoną grzywnę konwencjonalną, wskutek przedstawienia, w drodze łaski, nawet w całości uchylić.

Przedawnienie.

§ 10.

Przedawnienie ścigania następuje, jeśli od dnia popełnienia przekroczenia upłynął okres jednego roku, o ile w tym czasie Władza Skarbowa nie wdrożyła postępowania karnego. Mimo wdrożonego już postępowania nie można wydać orzeczenia karnego, jeśli od dnia popełnienia przekroczenia upłynęły dwa lata.

II. Ustanie stosunku kontraktowego koncesjonowanych sprzedawców wyrobów tytoniowych z Dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego.

§ 11.

Stosunek kontraktowy z koncesjonarjuszem gaśnie przez:

1) cofnięcie koncesji w drodze karnej, przewidziane w § 4 niniejszego rozporządzenia, które może być zastąpione jednomiesięcznem wypowiedzeniem (§ 5);

2) rozwiązanie natychmiastowe;

3) wypowiedzenie.

§ 12.

Rozwiązanie stosunku kontraktowego koncesjonarjusza z Dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego następuje samo przez się i bez osobnego zarządzenia Władzy Skarbowej w wypadkach:

a) śmierci koncesjonarjusza;

b) niewykonywania koncesji z własnej winy przez przeciąg dwóch miesięcy;

c) jeśli przedsiębiorstwo koncesyjne połączone jest z innem skarbowem, komisowem przedsiębiorstwem, które zostało koncesjonarjuszowi odebrane w drodze cofnięcia koncesji, wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku kontraktowego.

§ 13.

Władza Skarbowa winna zarządzić rozwiązanie natychmiastowe stosunku kontraktowego jeśli:

a) koncesjonarjusz wstąpi do służby publicznej choćby w charakterze kontraktowego pracownika, a gdy koncesję posiada kobieta, to również w tym wypadku, gdy wejdzie w związek małżeński;

b) jeśli koncesjonarjusz z powodu marnotrawstwa zostanie postawiony pod kuratelę;

c) w razie prawomocnego ukarania koncesjonarjusza, lub zatwierdzonego jego zastępcy, za naruszenie przepisów w przedmiocie Monopolu Tytoniowego z art. 63, 64, 65, 67, 68 i 70 ustawy karnej skarbowej;

d) jeśli wyjdzie na jaw, że zachodzi zabroniona komulacja kilku koncesji monopolowych, zabroniona okólnikiem Ministerstwa Skarbu z 5 czerwca 1925 r. L. 8732/B/25;

e) jeśli koncesjonarjusz prawomocnie zasądzony zostanie za zbrodnię przestępstwa kradzieży, sprzeniewierzenia, uczestnictwa w tych przedsiębiorstwach, lub za oszustwo, przekupstwo lub usiłowanie przekupstwa, albo też za przestępstwa skarbowe, polegające na uszczupleniu dochodu skarbowego, albo na naruszeniu wydanego w stosunku do zagranicy lub W. M. Gdańska zakazu przywozu, wywozu lub przewozu;

f) jeśli w czasie prowadzenia przedsiębiorstwa wyjdzie na jaw niewątpliwie, że już przy nadawaniu koncesji zachodził jeden z powodów, wykluczających koncesjonarjusza od nadania koncesji (§ 32 I. K. T.).

§ 14.

Natychmiastowe rozwiązanie stosunku kontraktowego może zarządzić Władza Skarbowa:

a) jeśli do majątku koncesjonarjusza otwarto konkurs;

b) jeśli na pobory jego, jako sprzedawcy, lub na gotówkę kasową wdrożono egzekucję;

c) jeśli koncesjonarjusz zostanie postawiony pod kuratelę z powodu obłąkania lub niedołęstwa umysłowego.

W wypadkach tych może Władza Skarbowa w miarę okoliczności zarządzić w miejsce natychmiastowego rozwiązania, kontraktowe wypowiedzenie, albo pozostawić koncesjonarjuszowi dalej przedsiębiorstwo sprzedaży, dozwalając na prowadzenie go przez zastępcę.

§ 15.

Jeśli wyjaśnienia stanu rzeczy oczekiwać należy dopiero w późniejszym czasie, a koncesjonarjuszowi nie można narazie pozostawić dalej przedsiębiorstwa, może Władza Skarbowa zarządzić, według swego uznania, prowizoryczne zawieszenie w czynnościach koncesjonarjusza, na czas najwyżej do 6 miesięcy, a po upływie tego czasu przystąpić do ostatecznego rozstrzygnięcia, czy koncesjonarjuszowi należy napowrót przywrócić przedsiębiorstwo sprzedaży, czy też zawarty z nim kontrakt definitywnie rozwiązać.

Wypowiedzenie koncesji.

§ 16.

Wypowiedzenie koncesji na mocy kontraktu, z trzymiesięcznym terminem, należy zarządzić w wypadku:

a) jeśli koncesjonarjusz utraci obywatelstwo polskie;

b) jeśli nie zgodzi się na przyznany mu rabat, lub, o ile chodzi o hurtownika, nie zgodzi się na wyznaczony rejon, nie troszczy się o należyte zaopatrzenie, względnie nie współdziała z Władzami i Organami Skarbowemi w należytem zaopatrzeniu swego rejonu w wyroby monopolowe;

c) jeśli straci warunki, które mu dawały stanowisko uprzywilejowane przy nadawaniu mu koncesji;

d) gdy wymagają tego bezwarunkowo zarządzenia administracyjne, jak np. zmiany w organizacji sprzedaży.

§ 17.

Nadto może nastąpić wypowiedzenie koncesji na mocy kontraktu, tak ze strony Władzy Skarbowej, jak i ze strony koncesjonarjusza i to w tym ostatnim wypadku także bez podania powodów. Wypowiedzenie ze strony koncesjonarjusza winno być zgłoszone na piśmie, podlegającem powinności stemplowej.

§ 18.

Stosunek kontraktowy gaśnie zasadniczo z upływem trzech miesięcy po doręczeniu wypowiedzenia. Dla słusznych powodów może Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zezwolić na przedłużenie terminu najwyżej do 1-go roku, a na prośbę strony, ewentualnie także no skrócenie terminu wypowiedzenia.

§ 19.

W rezolucji wypowiedzenia należy nadmienić, że dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa koncesyjnego, po upływie terminu wypowiedzenia, musiałoby być karane, jako przekroczenie skarbowe z art. 66 ustawy karnej skarbowej. Aż do czasu rozpisania licytacji, względnie konkursu na ponowne nadanie koncesji, lub do czasu nadania jej z wolnej ręki, wypowiedzenie może być cofnięte.

§ 20.

Koncesjonarjusz może w ciągu 14 dni po doręczeniu rezolucji, którą zarządzono natychmiastowe rozwiązanie stosunku kontraktowego, lub wypowiedzenie, wnieść prośbę do przełożonej Władzy Skarbowej, za pośrednictwem Władzy, która rezolucję wydała, o rozpatrzenie powodów rozstrzygnięcia. W takim wypadku należy się wstrzymać z ponownem obsadzeniem przedsiębiorstwa aż do rozstrzygnięcia prośby.

Powyższe rozporządzenie, wchodzące w życie z dniem 1 stycznia 1927, zechcą Władze Skarbowe podać do wiadomości przez Organa Kontroli Skarbowej, wszystkim koncesjonarjuszom hurtowej i detalicznej sprzedaży wyrobów tytoniowych, którzy pod rygorem wypowiedzenia, stwierdzić powinni podpisem w osobnej deklaracji, że rozporządzenie to przyjęli do wiadomości i wyrażają nań zgodę.

Naczelny Dyrektor:

(—) Ostrowskl-Bełza.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. V. 11470/6/27. Odpis.

Warszawa, dn. 11 lutego 1928 r.

Do

Redakcji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu

w/m.

Redakcja umieści w dziale „Wykładnia ustawy o opłatach stemplowych“ tekst następujący:

Opłaty stemplowe wiążące się z czynnościami monopolu tytoniowego (L. D. V. 11470/6/27).

I. (art. 141 i 154). Nie podlegają opłatom stemplowym, a mianowicie na mocy punktu 13 art. 141 oraz ustępu drugiego art. 154 u. o. s.:

1) podania o zezwolenie na hurtową lub detaliczną sprzedaż wyrobów tytoniowyah (§ 1 rozp. Min. Skarbu z d. 19 września 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 794),

2) podania o zezwolenie na sprzedaż tytoniowych wyrobów specjalnych i importowanych (rozp. Min. Skarbu z dnia 18 września 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 699),

3) zezwolenia (koncesje), wydawane na skutek podań, wymienionych pod 1) i 2),

4) zażalenia przeciw odmówieniu lub cofnięciu koncesji jak również odwołania przeciw cofnięciu koncesji (§§ 2, 3 i 4 rozp. Min. Skarbu z dnia 19 września 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 88, poz 795),

5) podania koncesjonarjuszów, wnoszone do władz skarbowych lub zakładów monopolowych, tyczące się sposobu wykonywania sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz zmian w wykonywaniu sprzedaży (np. w sprawie zmiany lokalu, fuzji przedsiębiorstw, zatwierdzenia zastępcy),

6) oferty na dostawę surowców i wyrobów tytoniowych,

7) podania o informacje w sprawach warunków dostaw surowca i wyrobów tytoniowych

8) podania (zawiadomienia) w sprawie oferowania dostawy surowców lub wyrobów tytoniowych,

9) podania o zezwolenie na przywóz z zagranicy próbek surowców lub wyrobów tytoniowych w celu zaofiarowania Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu oraz zezwolenia, wydawane na skutek takich podań (art. 5 punkt „b“ i art. 8 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym, Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 409 oraz § 1 rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 12 marca 1925 r. o przywozie tytoniu z zagranicy, Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 238),

10) podania o zezwolenie na wywóz zagranicę próbek surowców i wyrobów tytoniowych, jak również na wywóz nieprzyjętych przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego dostaw surowca i wyrobów tytoniowych oraz zezwolenia, wydawane na skutek takich podań,

11) zawiadomienia o transportach surowców i wyrobów tytoniowych, skierowanych do państwowych fabryk lub magazynów tytoniowych, a pozostających w związku z umowami o ich dostawę, zawartemi przez Dyrekcję P. M. T.,

12) podania (korespondencje) w sprawach tyczących się sposobu wykonania umów o dostawę surowców i wyrobów tytoniowych (np. terminów dostaw, obliczeń zapłaty, sposobu przekazania należności pieniężnych, przyjęcia dostaw zakwestjonowanych, zaświadczeń o uszkodzeniu dostawionych towarów),

12 zawiadomienia o ustanowieniu zastępców (reprezentantów) firm.

(Pełnomocnictwo, wystawione przez firmę dla jej zastępcy, podlega opłacie w wysokości 3 zł. w myśl art. III u. o. s.),

14) odwołania oraz przedstawienia w sprawie kar umownych (§§ 8 i 9 okólnika Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 21 grudnia 1926 r. ogłoszonego w Dz. Urz. Min. Sk. z r. 1927 Nr. 2, poz. 18),

15) podania o zezwolenia na uprawę tytoniu oraz zezwolenia wydawane na skutek takich podań (art. 6 i 7 ustawy o monopolu tytoniowym),

16) podania plantatorów o udzielenie im zaliczek na rachunek należności za tytoń, dostarczony Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu, lub o udzielenie długoterminowych pożyczek na pokrycie wydatków inwestycyjnych, połączonych z uprawą tytoniu,

17) podania (oferty) o zezwolenie na jednorazowe nabycie partji wyrobów tytoniowych i na wywiezienie ich zagranicę, jak również zezwolenia, wydawane na skutek takich ofert,

18) podania (oferty) o umieszczenie reklam na opakowaniach wyrobów tytoniowych, lub wewnątrz opakowań,

19) oferty prasy na umieszczenie artykułów propagandowych,

20) podania w sprawie kaucji lub gwarancji wymaganych lub już ustanowionych na zabezpieczenie pretensyj Monopolu Tytoniowego (w szczególności też podania tego rodzaju, wnoszone nie przez koncesjonarjusza, lecz przez osobę postronną, która za niego złożyła kaucję lub udzieliła gwarancji),

21) podanie o wydanie zaświadczenia, że pewna osoba pozostaje w stosunkach handlowych z Dyrekcją Polskiego Monopolu Tytoniowego — samo zaświadczenie.

II. (art. 145 i 154). Opłata stemplowa a) od podania w wysokości 3 zł. oraz po 50 gr. od każdego załącznika względnie b) od świadectwa (zezwolenia) w wysokości 3 zł. ma być uiszczona w sprawach

1) o zezwolenie na przywóz z zagranicu wyrobów tytoniowych do osobistego użytku, (art 5 punkt „b“ i art. 8 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym, Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409 oraz § 1 rozprządzenia Min. Skarbu z dnia 12 marca 1925 r. o przywozie tytoniu z zagranicy, D. U. R. P. Nr. 35, poz. 238),

2) o zezwolenie na tranzyt wyrobów tytoniowych (art. 5 punkt „c“ ustawy o monopolu tytoniowym).

III. (art. 145 i 156 punkt 5). Opłaty stemplowe: od podania w wysokości 3 zł. oraz po 50 gr. od każdego załącznika tudzież w wysokości 20 zł. od zezwolenia mają być uiszczone w sprawach o udzielenie koncesji na prawo przewozu tytoniu (art. 5, punkt „c“ ustawy o monopolu tytoniowym)

Dyrektor Departamentu

(—) W. Koszko.

Dział ogólny.

Monopol Tytoniowy na ziemiach Rzplitej Polskiej w dawnych i obecnych czasach.

c. d.

3. Po utworzeniu Państwa Polskiego.

A) Okres przejściowy 1918—1922.

W chwili zakończenia wojny światowej monopol austrjacki posiadał na terenie Małopolski jedną tylko fabrykę będącą w ruchu, w Krakowie. Wszystkie inne zostały zniszczone podczas działań wojennych; wprawdzie rząd austrjacki w miarę cofania się wojsk rosyjskich z Małopolski przystępował do odbudowy, jednakże żadnej fabryki nie zdążył jeszcze uruchomić.

Przejęciem Monopolu austrjackiego w Małopolsce pod rządy polskie i dalszem jego prowadzeniem zajął się w listopadzie r. 1918 z polecenia Komisji Likwidacyjnej w Krakowie dyrektor krakowskiej fabryki wyrobów tytoniowych dr. Karol Seeliger, który wydał monopolowym magazynom tytoniowym w Wadowicach, Nowym Sączu, Rzeszowie i Przemyślu polecenie, aby wpływającą ze sprzedaży wyrobów gotówkę, dotąd odsyłaną do Pocztowej Kasy Oszczędności w Wiedniu, przekazywały do Galicyjskiego Banku Krajowego [1]). Zarazem zarządził zaopatrywanie magazynów w wyroby tytoniowe przez fabrykę krakowską. Objęcie magazynu we Lwowie dokonał z ramienia lwowskiej Komisji Rządzącej dr. Aleksander Kreutz.

Równocześnie na terenie b. Królestwa Kongresowego po ustąpieniu wojsk i władz niemieckich Ministerstwo Skarbu objęło przez swych delegatów dr. Stanisława Zakrzewskiego i Aleksandra Szenwalda agendy niemieckiej „Haupstelle" i pozostałe po niej zapasy wyrobów tytoniowych w magazynie łódzkim. Władze polskie przejęły rownież austrjackie magazyny w Lublinie, Radomiu i Kielcach wraz z wyrobami tytoniowemi, jakie tam jeszcze się znajdowały. Ze względu na nieczynność niemal wszystkich fabryk tytoniowych i brak surowca zapasy te były jednak zupełnie znikome, tak, że przed Państwem, obok zagadnienia ujęcia w ręce Skarbu dochodów z opodatkowania tytoniu, stanęło także pilne zadanie zaspokojenia konsumcji.

W grudniu r. 1918 Ministerstwo Skarbu poleciło dyrektorowi fabryki krakowskiej dr. Seeligerowi opracowanie projektu organizacji monopolu tytoniowego w Polsce, z końcem zaś stycznia r. 1919 powierzyło mu, na podstawie przygotowanego przezeń statutu organizacyjnego, utworzenie w Warszawie Dyrekcji Monopolu Tytoniowego. W dniu 3 lutego r. 1919 dr. Seeliger objął urzędowanie.

Stan finansowy Państwa nie pozwolił na asygnowanie Monopolowi Tytoniowemu znaczniejszych funduszów specjalnych, niezbędnych w stadjum organizacji. Przekazano tedy do dyspozycji Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, jako kapitał obrotowy wpływy Skarbu Państwa z rozprzedaży zapasów wyrobów tytoniowych, objętych po rządach obcych [1]) celem zakupu surowca, wzmożenia produkcji fabryki krakowskiej i uruchomienia dalszych fabryk. Zarazem zadaniem Darekcji była praca przygotowawcza nad wprowadzeniem w całej Polsce pełnego monopolu tytoniowego, co już wówczas brane było pod uwagę nietylko przez Rząd ale i przez Sejm Ustawodawczy, który uchwałą z 18 czerwca 1919 r. wezwał Ministra Skarbu do opracowania projektu odpowiedniej ustawy.

Zorganizowana w ten sposób Dyrekcja Monopolu Tytoniowego, w drugiej połowie r. 1919 przemianowana na Generalną Dyrekcję, objęła swoją działalnością Małopolskę oraz b. Królestwo Kongresowe, w pierwszej starając się o przywrócenie normalnych stosunków w przejętym po Austrji monopolu tytoniowym, w drugiej obejmując nadzór nad produkcją i sprzedażą.

Pierwszym krokiem dla zapewnienia ciągłości produkcji monopolowej było uzyskanie od Generalnej Dyrekcji Austrjackiego Monopolu Tytoniowego w Wiedniu kilku wagonów liści tytoniowych, niezbędnych dla utrzymania normalnych warunków produkcji na dłuższą metę, rozpoczęto na wiosnę r. 1919 zakupy większych partji surowca zagranicą, w Bułgarji [2]) i Holandji [3]), przyczem wprowadzono w życie zasadę stałej kontroli dostaw i ekspertyzy surowca na miejscu przez wysyłanych zagranicę specjalistów, urzędników Dyrekcji.

[1]) Gotówkę tą przelano potem z polecenia Ministerstwa Skarbu do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na rachunek Ministerstwa Skarbu.

[1]) Wedle bilansu Monopolu Tytoniowego, skontrolowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa, kapitał ten wynosił 18,814,379,21 mkp.

[2]) Tytoń do wyrobu papierosów.

[3]) Tytoń do cygar i fajkowy.

Dotkliwy brak wyrobów tytoniowych w kraju, zwłaszcza na obszarze b. zaboru rosyjskiego, gdzie fabryki prywatne z braku surowca były dopiero w trakcie uruchomiania się, sprawił, iż dla zaspokojenia konsumcji musiano także sprowadzić, zarówno w r. 1919 jak i 1920, znaczniejsze ilości wyrobów gotowych, zarówno tytoni krajanych (głównie z Bułgarji) jak i papierosów (głównie z Bułgarji i Holandji).

Z drugiej strony rozpoczęto także roboty techniczne około wzmożenia produkcji fabryki krakowskiej, doprowadzając ją dzięki nowym instalacjom do podwojenia wydajności przedwojennej. W r. 1919 nabyto rownież budynek nieczynnej fabryki wstążek w Warszawie przy ul. Kaliskiej Nr. 1 [1]) i zainstalowawszy maszyny, po dokonaniu koniecznych inwestycji i przeróbek, rozpoczęto pracę z początkiem r. 1920. Przy fabryce otwarto także magazyn wyrobów tytoniowych dla zaopatrywania handlu hurtowego. Wreszcie zakupiono w Warszawie, również w r. 1919, budynek przy ul Nowy Świat Nr. 4 na pomieszczenie Dyrekcji.

Odbudowa zniszczonych fabryk w Małopolsce natrafiała na znaczne trudności. Z jednej strony bowiem stopień zniszczenia tych objektów był bardzo wielki, a jakkolwiek do fabryk w Zabłotowie i Winnikach monopol austrjacki już przed rozpadnięciem się Austrji sprowadził maszyny i wszystko przygotował do wznowienia ruchu w krótkim czasie, wszelako zdarzenia lat 1918 - 1919 doprowadziły je z powrotem do stanu ruiny i zupełnego ograbienia. Z drugiej strony zaś brak jakichkolwiek kredytów inwestycyjnych z kasy państwowej zmuszał Dyrekcję Monopolu Tytoniowego do przeprowadzania inwestycji tylko z funduszów czerpanych z własnego zysku fabrykacyjnego, pozostałego po uiszczeniu opłaty monopolowej; zysk ten zaś, wobec szczupłości kapitału obrotowego przy postępującej dewaluacji marki polskiej oraz trudności uzyskiwania w należytym czasie dewiz na zapłatę zakupów zagranicznych i wynikających stąd znacznych strat na kursie, nie pozwalał na rozpęd zbyt szeroki. Stopniowo wszakże zdołano odbudować i zaopatrzeć w potrzebne maszyny fabryki w Winnikach i Załotowie, z których pierwszą uruchomiono od 1 lipca 1921, drugą z końcem tegoż roku. Doprowadzono również do stanu używalności wszystkie zniszczone magazyny tytoniowe, przejęte po monopolu austrjackim.

Jakkolwiek jednak produkcja fabryk monopolowych stale się rozszerzała, nie była odrazu w stanie pokryć zapotrzebowania, nawet na terenie b. zaboru austrjackiego, gdzie ludność tradycyjnie już przyzwyczaiła się do wyrobów monopolowych. Dlatego uzupełniać musiano zapotrzebowanie wyrobami sprowadzanemi z zagranicy, przyczem w miejsce obowiązujących poprzednio należności licencyjnych wprowadzono w r. 1920 podwyższone opłaty monopolowe [2]), których stawki w roku następnym uległy dalszej podwyżce [3]), następnie zaś [4]) zastąpione zostały od 1 września 1921 opłatami procentowemi od wartości sprzedażnej wszelkich wyrobów pozamonopolowych (a więc także sprowadzonych z fabryk prywatnych b. zaborn rosyjskiego)' analogicznemi do wprowadzonych wówczas w b. Królestwie Kongresowem [1]).

W b. zaborze rosyjskim pozostały w mocy obowiązującej przepisy rosyjskie i okupacyjne o akcyzie tytoniowej oraz o koncesjonowaniu produkcji i sprzedaży. Celem dostosowania opodatkowania tytoniu krajanego i papierosów do nowych warunków wydało Ministerstwo Skarbu opracowane przez Dyrekcję Monopolu Tytoniowego rozporządzenie z 12 kwietnia 1919 [2]), nakazujące osobom prywatnym i sprzedawcom na terenie zarówno b. Kongresówki jak i obwodu białostockiego zgłaszanie zapasów władzom skarbowym celem opodatkowania w formie banderoli. Zarazem uzależniono przywóz z zagranicy tytoni krajanych i papierosów od zezwolenia Dyrekcji Monopolu Tytoniowego. Rozporządzenie to, wydane na razie tylko na okres 3 miesięcy w przewidywaniu szybkiego wprowadzenia także na obszarze b. zaboru rosyjskiego pełnego monopolu tytoniowego, później kilkakrotnie [3]) ponawiano, zarówno z powodu, iż wprowadzenie monopolu tytoniowego w całej Polsce znajdowało się ciągle jeszcze tylko w stadjum zamierzeń, jak i z konieczności dostosowywania oznaczonych w markach polskich opłat monopolowych do postępującej dewaluacji pieniądza. Dopiero od 1 września 1921 [4]) wprowadzono opłatę procentową w stosunku do detalicznej ceny sprzedażnej (43% od papierosów wszystkich gatunków oraz od tytoni krajanych gatunku średniego, 48% zaś od tytoni gatunku przedniego i najprzedniejszego), co od 20 października tegoż roku [5]) podwyższono na 50 i 55%.

W miarę konsolidacji stosunków wszystkie fabryki prywatne, zarówno w b. Kongresówce, jak w województwach wschodnich, stopniowo nietylko rozpoczęły na nowo produkcję ale zarazem wzmogły ją znacznie dla zaspokojenia potrzeb rynku. Stosunki prawne fabrykacji prywatnej unormowało rozporządzenie Ministra Skarbu z 5 lipca 1919 [6]), które zezwalając na produkcję wszystkim prywatnym fabrykom tytoniowym na terenie b. Królestwa Kongresowego, już będącym w ruchu lub unieruchomionym wskutek wydarzeń wojennych w latach 1914 -1919, wprowadziło ich rejestrację i kontrolę przez władze skarbowe (według przepisów rosyjskiej ustawy akcyzowej) oraz Dyrekcję Monopolu Tytoniowego, od której zezwolenia uzależniono przywóz surowca zagranicznego. Zarazem zabroniono handlu prywatnego liśćmi tytoniowemi.

Rozporządzenie to unormowało równocześnie opłatę monopolową od wyrabianych przez fabryki prywatne cygar, cygaretek i tabaki, zachowując zasadniczo przepisy rosyjskiej ustawy o akcyzie, a podwyższając stawki odpowiednio do nowych stosunków Wyroby te pozwolono sprzedawać fabrykom na zasadach wolnego handlu, co do wszyst-

[1]) Od firmy J. Szenwiec.

[2]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 14 października 1920 Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 42—43, poz. 608.

[3]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 11 lutego 1921, Dz. Urzęd. Nr. 8, poz. 90.

[4]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 16 sierpnia 1921, Dz. Urzęd. Nr. 30—31, poz. 380.

[1]) O czem mowa poniżej (zob. str. 11). Od 1 października 1921 (Rozp. Min. Skarbu z 30 września 1921, Dz. Urz. Nr. 38, poz 471) przeprowadzono, równorzędnie z b. Kongresówką, podwyżkę stawek.

[2]) Monitor Polski Nr. 91 z 23 kwietnia 1919. Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 8, poz. 117.

[3]) Rozporządzeniami Min. Skarbu z 24 czerwca, 21 sierpnia, 4 listopada i 19 grudnia 1919, 8 czerwca 1920 oraz 16 lutego i 27 grudnia 1921.

[4]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 13 sierpnia 1921, Dz Urz. Nr. 30—31, poz. 380.

[5]) Rozp. Min. Skarbu z 30 września 1921, Dz. Urz. Nr. 38, poz. 470.

[6]) Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 16, poz. 219.

kich innych natomiast wyrobów tytoniowych wprowadzono w zasadzie obowiązek odsprzedawania ich Dyrekcji Monopolu Tytoniowego, pozostawiając ustalenie bliższych warunków osobnym umowom między fabrykantami a Dyrekcją Monopolu Tytoniowego.

Opłaty monopolowe od cygar, cygaretek i tabaki do zażywąnia uległy następnie podwyższeniu rozporządzeniami Ministra Skarbu z 18 maja 1920 [1]) oraz z 24 lutego 1921 [2]).

W województwach wschodnich stan prawny opodatkowania tytoniu w chwili tworzenia Państwa Polskiego opierał sie na rosyjskiej ustawie o akcyzach oraz rozporządzeniach okupacyjnych niemieckich. Władze polskie zachowały zrazu istniejący stan rzeczy, uzupełniając go tylko nowem unormowaniem opłaty akcyzowej oraz cen sprzedażnych [3]). Dopiero w r. 1921 od 12 listopada [4]) przeprowadzono unifikację, rozciągając na resztę województwa białostockiego (powiaty białowieski, grodzieński i wołkowyski) oraz na województwa nowogrodzkie, poleskie i wołyńskie zarówno wszystkie przepisy o opodatkowaniu tytoniu oraz stawki obowiązujące w b. Królestwie Kongresowem, jak i postanowienia o kontroli fabryk prywatnych przez Generalną Dyrekcję Monopolu Tytoniowego.

W b. zaborze pruskim (województwa poznańskie i pomorskie) władze polskie zachowały początkowo stan rzeczy istniejący za czasów niemieckich. Administracją dochodów skarbowych z opodatkowania tytoniu zajmowało się Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej; Dyrekcja Monopolu Tytoniowego ani Ministerstwo Skarbu nie ingerowały w tej dziedzinie. Dopiero z końcem r. 1921 Rząd Polski poddał istniejący system rewizji, rozporządzeniem Rady Ministrów z 14 października 1921 [5])podwyższając zupełnie już nierealne stawki przedwojenne podatku od powierzchni plantacji tytoniowych oraz od wagi zbieranego liścia oraz podwyższając także podatek od tytoniu cienkokrajanego i papierosów, również naogół [6]) nieregulowany od r. 1916. Zamierzano zarazem wprowadzić podwyższenie cła wartościowego od sprowadzanych z zagranicy liści tytoniowych i cygar z 40% na 100%, zarządzenie to jednak wkrótce wstrzymano rozporządzeniem Rady Ministrów z 10 listopada 1921 [7]), które zarazem zniosło podwyższone stawki podatku od papierosów, upoważniając natomiast Ministra b. Dzielnicy Pruskiej do zarządzenia, aby opłata za banderole papierosowe od 13 listopada 1921 wynosiła analogicznie z obu innemi dzielnicami 50% ceny detalicznej.

Potrzeby konsumcji krajowej oraz fakt, że wyroby fabryk monopolowych nie były sprzedawane na obszarze b. Dzielnicy Pruskiej, spowodowały nietylko utrzymanie produkcji fabryk prywatnych już istniejących ale także założenie szeregu nowych, zwłaszcza, że w tej dzielnicy nie obowiązywały ograniczenia fabrykacyjne istniejące w b. Królestwie Kongresowem. Niedostateczne zresztą zaspokojenie rynku w innych częściach Polski przez miejscową produkcję sprawiło, że z końcem roku 1920 Ministerstwo Skarbu [8]) zezwoliło także na przywóz cygar wyrabianych w b. Dzielnicy Pruskiej na obszar b. Królestwa.

Z chwilą zlikwidowania Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej od początku r. 1922 agendy jego w dziedzinie opodatkowania tytoniu przeszły na Ministerstwo Skarbu, a z jego ramienia na Generalną Dyrekcję Monopolu Tytoniowego, która jednak z bliższą ingerencją w tej sprawie, wobec bliskiego już uchwalenia przez Sejm ustawy monopolowej z 1 czerwca 1922 dokonana została unifikacja na tem polu b. zaboru pruskiego z resztą Polski.

Organizacja sprzedaży, zarówno własnych wyrobów Monopolu Tytoniowego jak i zakupywanej od fabryk prywatnych produkcji papierosów i tytoni krajanych, oparła się na stanie isniejącym już w Małopolsce za czasów austryjackich, w b. Królestwie Kongresowem zaś wprowadzonym przez okupantów. Dla przechowywania i rodziału do sprzedaży gotowych wyrobów tytoniowych Monopol Tytoniowy rozporządzał na terenie Małopolski 7 magazynami sprzedażnemi i oddziałem sprzedaży przy fabryce w Krakowie, na terenie zaś b. Królestwa Kongresowego oddziałem sprzedaży przy fabryce w Warszawie (na Ochocie) i magazynami w Kielcach, Radomiu i Lublinie. Magazyny te, na podstawie opracowanego przez Generalną Dyrekcję Monopolu Tytoniowego klucza repartycyjnego, wydzielały gotowe fabrykaty hurtownikom tytoniowym ci zaś sprzedawcom detalicznym. Jedni i drudzy prowadzili handel na mocy udzielanych im przez władze skarbowe koncesji.

Koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych w zachodniej Małopolsce, wydane jeszcze przez rząd austrjacki Dyrekcja Monopolu Tytoniowego poddała gruntownej rewizji, przyczem koncesje opróżnione oraz nowoutworzone nadano ofiarom wojny (inwalidom, wdowom i sierotom po poległych) oraz zasługującym na szczególną opiekę państwową osobom fizycznym i prawnym (kółka rolnicze). Ze względu na wielką ilość potrzebujących pomocy inwalidów a małą liczbę rozporządzalnych koncesji, Generalna Dyrekcja Monopolu Tytoniowego utworzyła także zbiorowe sklepy inwalidzkie, grupujące w sobie po paręset inwalidów jako udziałowców, zrazu (w r. 1921) we Lwowie i Krakowie, następnie (w. r. 1922) także w Nowym Sączu.

W b. Królestwie Kongresowem uporządkowano również system koncesji na sprzedaż wyrobów tytoniowych, dzieląc sprzedawców na hurtowników powiatowych i detalicznych sprzedawców.

Koncesje na obydwa te rodzaje przedsiębiorstw nadawano w pierwszym rzędzie ofiarom wojny (spółkom inwalidów wojennych, inwalidom wojennym, wdowom i sierotom po poległych i inwalidach wojennych), następnie i innym osobom t zw. uprzywilejowanym (wdowom i sierotom po oficerach wojsk polskich, po urzędnikach państwowych lub samorządowych, emerytowanym urzędnikom państwowym i samorządowym, zdemobilizowanym

[1]) Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 21, poz. 311. Rozporządzenie to objęło także obwód białostocki t. j. powiaty bielski, białostocki i sokólski.

[2]) Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 10 — 11, poz. 126.

[3]) Rozporządzenia: Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z 23 kwietnia 1920 i Komisarza Naczelnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego z 8 czerwca 1920.

[4]) Rozporządzenie Rady Ministrów z 17 października 1921. Dz. Ustaw R. P Nr. 89, poz. 659.

[5]) Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 615.

[6]) Poza rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z 20 grudnia 1920 o podwyższeniu opłaty banderolowej od papierosów.

[7]) Dz U. R. P. Nr. 92, poz. 677.

[8]) Okólnik z 27 listopada 1920, Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 44—45, poz. 620.

i żołnierzom wojsk polskich), a wreszcie stowarzyszeniom spożywczym, kółkom rolniczym i t. p.

Pod względem uprawy tytoniu krajowego Dyrekcja Monopolu Tytoniowego miała do czynienia z odmiennemi stosunkami w obu dzielnicach, na które rozciągała się jej działalność.

W Małopolsce pozostały wprawdzie w mocy przepisy austrjackie, wymagające do uprawy tytoniu licencji władz monopolowych, zobowiązujące plantatorów do dostarczenia Monopolowi całego zbioru i zabraniające pod surowemi karami uprawy tytoniu na użytek własny, jednakże demoralizacja ludności, spowodowana przez wojnę, gdy na terenie tym toczyły się ciągle operacje wojenne i coraz to inne zmieniały się władze, sprawiła, że z wielkiemi tylko trudnościami można było z powrotem ujmować w ręce Monopolu produkcję krajową, która zresztą, skutkiem braku odpowiedniego nasienia oraz należytego dozoru władz na racjonalnością uprawy, ogromnie przez czas wojny podupadła. Nadzór nad uprawą tytoniu w Małopolsce sprawował Inspektorat Uprawy Tytoniu w Zabłotowie.

W b. Królestwie Kongresowem, przystępując w r. 1919 do kontroli nad prywatną fabrykacją, utrzymano zarazem w mocy co do uprawy tytoniu przepisy rosyjskiej ustawy o akcyzach [1])

W r. 1920 [2]) utworzono z dniem 1 maja drugi obok zabłotowskiego Inspektora Uprawy Tytoniu w Warszawie, oznaczając jako granicę między obszarami obu inspektoratów linję biegnącą wzdłuż Wisłoki i Wisły do Dęblina a stąd do Włodawy. W ten sposób każdy inspektor obejmował część Małopolski oraz b. Kongresówki.

Zarazem, aby wprowadzić pewien ład w panujący w tej dziedzinie chaos przepisów, najczęściej nieodpowiadających nowym stosunkom, uzupełniono istniejący stan prawny (zatrzymując niezmienione jego zasadnicze postanowienia) szeregiem przepisów administracyjnych. Przepisy te dozwoliły, wyjątkowo tylko na r. 1920, ze względu na brak fabrykatów tytoniowych, uprawy tytoniu na własny użytek, zarówno w Małopolsce jak w b. Kongresówce, za otrzymaniem od władz odpowiedniej licencji i za uiszczeniem opłaty licencyjnej, na przestrzeni jednak nie przekraczającej 10 m^2. Co do plantacji przemysłowych, to utrzymując w mocy istniejące już pod tym względem postanowienia, pozostawiono plantatorom w b. Kongresówce możność sprzedania liści fabrykom prywatnym zamiast Monopolowi, jednak za zgłoszeniem u władz skarbowych, przyczem zabroniono sprzedaży innym osobom tudzież wywozu zagranicę.

Analogiczne postanowienia wydane zostały również w r. 1921 i 1922 [3]), przyczem starano się dla rejonu uprawy tytoniu, oprócz południowo-wschodniej Małopolski, pozyskać także całe niemal b. Królestwo Kongresowe. Uprawa tytoniu na własny użytek, w r. 1921 również dozwolona ze względu na niedostateczne zaopatrzenie ludności w wyroby tytoniowe (pod warunkami podobnemi do roku poprzedniego), na r. 1922 została początkowo bezwarunkowo wzbroniona jako szkodliwa dla interesów państwa, co jednak już niebawem musiano cofnąć, zrazu dla Małopolski poza obszarem stałej uprawy tytoniu oraz dla województw wschodnich [1]), później dla całej b. Kongresówki [2]).

W tej dziedzinie Dyrekcja Monopolu tytoniowego starała się popierać także inicjatywę prywatną i społeczną, zarówno wprowadzając od r. 1921 [3]) stałe premje przy zakupie liści za lepsze zbiory, jakoteż subwencjonujące stację chemiczno-doświadczalną Państwowej Wyższej Szkoły gospodarstwa Wiejskiego w Skierniewicach.

Pozatem działalność Generalnej Dyrekcji Monopolu Tytoniowego. której kierownictwo po przeniesieniu dyr. Seeligera do Ministerstwa Skarbu objął z początkiem czerwca 1920 r. dr. Stanisław Zakrzewski, była zwrócona w kierunku zorganizowania władz monopolowych oraz ustalenia ich współdziałania z organami skarbowemi [4]), jakoteż w kierunku opracowania projektu ustawy o wprowadzeniu monopolu tytoniowego w całem Państwie. Projekt ten uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 23 lipca 1920 r. i w dniu 4 listopada 1920 wniesiono do Sejmu Ustawodawczego [5]), został wzięty pod obrady dopiero w r. 1922. W lutym i marcu rozpatrywała go sejmowa komisja skarbowo-budżetowa, w maju zaś pełny Sejm, który w dniu 1 czerwca 1922 ustawę o monopolu tytoniowym w trzeciem czytaniu uchwalił. c. d. n.

[1]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 5 lipca, Dz. Urz. Nr. 16, poz. 219.

[2]) Okólnik Ministerstwa Skarbu z 4 maja 1920 Dz. Urz. r. 19, poz. 281.

[3]) Okólniki Ministerstwa Skarbu z 10 marca 1921, Dz. Urz. Nr. 12, poz. 140 oraz z 19 grudnia 1921 (na r. 1911), Dz. Urz. Nr. 3 z r. 1922, poz.51.

[1]) Rozp. Min. Skarbu z 8 kwietnia 1922, Dz. Urz. Nr. 11, poz. 155.

[2]) Rozp. Min. Skarbu z 23 maja 1922, Dz. Urz. Nr. 16, poz. 242.

[3]) Rozporządzenie Min. Skarbu w Monitorze Polskim, z 22 września 1921 Nr. 215 (Dz. Urz. Nr. 35—36, poz. 433) oraz rozp. Min. Skarbu z 13 października 1922 (Dz. Urz. Nr. 26, poz. 464).

[4]) Rozporządzenie Min. Skarbu z 30 lipca 1920. Dz. Urz. Nr. 29, poz. 430 o organizacji państwowych fabryk i magazynów sprzedaży wyrobów tytoniowych oraz okólnik Min. Skarbu z 20 lipca 1921, Dz. Urz. Nr. 27—28 poz. 332.

[5]) Druk sejmowy Nr. 2219.

Egzamin kupca tytoniowego.

Jeśli przyjrzymy się życiu i warunkom bytu kupca detalisty tytoniowego od czasu wprowadzenia monopolu, to musimy zaiste podziwiać hart i wytrzymałość jego — jakieś ślepe bezgraniczne przywiązanie do swego warsztatu pracy. Nie można zarzucać mu braku odwagi dla zmiany branży, gdyż nie jest to zbyt trudne dla fachowego kupca — moim zdaniem odgrywa tu rolę przyzwyczajenie do handlu gotówkowego i zżycie się z branżą, większe jak w innych gałęziach handlu i najbardziej ta wieczna ludzka nadzieja, że jutro będzie lepsze — inaczej mówiąc kupiectwo detaliczne tytoniowe należy z gruntu rzeczy do optymistów.

Słuszne stanowisko kupców branży tytoniowej, że będzie lepiej, jest zupełnie zrozumiałe i wyczekiwanie na poprawę bytu usprawiedliwiam jeszcze tym, że były gorsze stosunkowo czasy podczas przejęcia fabryk prywatnych przez monopol, stałe narzekania i utyskiwania klijentów na wyrabiane gatunki, często do rozpaczy doprowadzające kupca tytoniowego, brak towaru, przykre niespodzianki w postaci zmniejszania rabatu i t. p. różne niemiłe sprawy.

Czy jednak ten optymizm jest usprawiedliwiony, na to zapytanie może udzielić odpowiedź tylko sam zwierzchnik Monopolu Tytoniowego.

Wiadomym jest, że Monopol jako instytucja państwowa, mająca na celu ściągnąć z ogółu palaczy jaknajwiększe zyski dla Skarbu, nie może być filantropem i pozwolić się obdzierać swym odbiorcom t. j. kupiectwu — jednakże powinna dać choć minimum zarobku i utrzymanie tym, którzy całe swoje życie poświęcili dla pracy w branży tytoniowej.

Kolportowanie wyrobów tytoniowych pomimo że tytoń jest przedmiotem nałogu, bez którego trudno się obejść, musi jednak stanowić przedmiot pewnego wysiłku i organizacji handlowej, podlegając wszelkim prawidłom i zasadom normalnych praw handlowych.

Nie chcąc odbiegać od tematu zasadniczego, i twardo opierając się na dotychczasowych wynikach, że pomimo dużych dochodów jakie daje Państwu Monopol Tytoniowy, jednak normalne rozwinięcie i rozkwit nastąpi wówczas, kiedy Monopol przejdzie na tory placówki handlowej i porzuci dotychczasowy system urzędu. Wiadomym nam jest dokładnie sposób postępowania kierowników placówek handlowych prywatnych, również bezkonkurencyjnych w swych dziedzinach, jednak uwzględniających i to w mierze dość dużej, interes swoich odbiorców przychodząc im zawsze z pomocą, wysłuchując ich żądań słusznych, a skutek tego zawsze dodatni dla interesu. Nie sądzę, aby na czele Monopolu stali laicy, którzy tylko po za czczym spełnieniem swego obowiązku dla pobierania gaży i umiejętności zrzucenia z siebie odpowiedzialności, uchylali się od tworzenia nowych koncepcji, mających na celu doprowadzenie handlu wyrobami tytoniowemi na właściwe tory.

To przecież jasnem jest zupełnie, że dotychczasowe stosunki jakie się wytworzyły pomiędzy Monopolem a jego odbiorcami, są nienormalne a żeby się przekonać o tym, należy odwiedzić pierwszy lepszy z brzegu sklep tytoniowy, aby usłyszeć utyskiwania kupca na Monopol. Tak samo są różne braki i w innych branżach, ale tak wiele jak jest w tytoniowej to napewno niema. Wiem dokładnie, że Monopol nie jest w stanie jak zaznaczyłem stwarzać dla kupca raju na ziemi, **ale jest obowiązany w myśl idei państwowej, w myśl swego rozwoju, zagwarantować swemu pracownikowi minimum egzystencji i zabezpieczenia bytu.**

Tego niestety o dzisiejszych warunkach kupców detalistów powiedzieć nie można. Pozostanie to dla nas tajemnicą, dlaczego tak jest, a nie inaczej.

Może Monopol posiada pewne argumenty dążące do pozbycia się zupełnie kupców detalistów, i zastąpienie ich automatami, lub bardziej udoskonalonymi skrzynkami.

Rozpoczynając naszą działalność publicystyczną, od pierwszej chwili wyciągnęliśmy rękę do współpracy z Monopolem, bo wszak jesteśmy szczerymi obywatelami swej Ojczyzny i dobrobyt Państwa leży i nam na sercu. Należy pamiętać że my mamy prawo do życia i jesteśmy tymi właśnie, przez ręce których musi przejść ten dochód Skarbu i mamy zupełne prawo żądać wobec tego, chociaż tylko tego minimum egzystencji.

Koniecznem staje się wezwanie naszych przedstawicieli dla opracowania znośniejszych warunków dla kupiectwa detalicznego.

Musi być podniesiona pomiędzy kupiectwem tytoniowem, zanikająca wiara w lepszą przyszłość— przez czynniki kierownicze Monopolu.

Władysław Pisarski.

Wpłacajcie prenumeratę.

Z PRASY.

Poniżej zamieszczamy wywiad przedstawiciela dziennika „Epoka“ z wice-dyrektorem Monopolu Tytoniowego inż. Husarskim.

Szczególnie zwracamy uwagę Szanownych Czytelników na część w której inz. Husarski określa system sprzedaży zastosowany przez włoski Monopol Tytoniowy i prosimy porównać go z istniejącym u nas i wówczas możemy się przekonać jak wadliwie są u nas interpretowane świadczenia socjalne, któremi obarczony jest Monopol i które tamują jego rozwój, a tym samym zmniejszają dochodowość Skarbu.

Dn. 4 czerwca powrócił z Włoch po miesięcznym pobycie w sprawach tytoniowych wicedyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego, p. inż. Husarski, który o celach i wynikach swej podróży udzielił nam następującego wywiadu.

— Celem mojej podróży było wzięcie prób dla dostawy przez włoski Monopol Tytoniowy w r. 1928 tytoniu w ilości 2 i pół miljona kg. Na podstawie umowy z r. 1924 o pożyczce włoskiej dla Polski, Polski Monopol Tytoniowy obowiązany jest przyjmować określoną ilość tytoniu od Monopolu włoskiego.

— Na jaką sumę zawarta była pożyczka i na jakich warunkach?

— Pożyczka zaciągnięta była w gotówce na sumę 400 milj. lirów na przeciąg 20 lat, z przeznaczeniem na kapitał zakładowy dla P. M. T. i na wykup fabryk. Część tej pożyczki zużyta była na cele ogólno-państwowe, jednakże spłaca ją w całości P. M. T. Warunki pożyczki przewidują bardzo uciążliwe dodatkowe świadczenie na korzyść Monopolu Włoskiego i prywatnych organizacji włoskich, które mają przywilej dostawy 60 proc. wszystkich zakupionych za granicą surowców.

— Czy te warunki nie mogą być zmienione?

— W grudniu 1927 r. specjalnie delegowana do Włoch komisja, w składzie dyr. departamentu Min. Skarbu p. Starzyńskiego, obecnego dyrektora naczelnego P. M. T., p. Kreutza oraz naczelnika wydziału P. M. T. p. Androchowicza, ustaliła wspólnie z Monopolem włoskim że na rok 1928 kontyngent będzie wynosił tylko 2,5 milj. kg. Pozatem tytonie dostarczone poprzednio przez Monopol włoski, były zawsze przyjmowane bez ustalenia zawczasu prób tych tytoni. W tej sprawie również komisja ustaliła z Monopolem włoskim, że przed odbiorem kontyngentu, każdego roku na wiosnę będą ustalone w obopólnem porozumieniu próby tytoni, które będą służyły przy odbiorze.

Zadaniem mojem i komisji, której przewodniczyłem a w skład której wchodzili: nacz. wydz. P. M. T. p. Napieralski dyr. fabryki tytoniowej w Krakowie oraz ekspert do spraw tytoniowych p. Filip i ref. wydz. zakupów tytoni w dyrekcji P. M. T. p. Witkowski, było ustalenie tych wzorów, co komisja dokonała w składach Monopolu Włoskiego w Poli.

Komisja przeprowadziła pozatem szczegółowe badanie w Dyr. Monopolu włoskiego w Rzymie, zwiedziła fabryki, oraz magazyny surowców i gotowych wyrobów w Rzymie, Neapolu, Florencji, Bolonji, Wenecji i w Poli, oraz Instytut Naukowo-Doświadczalny w Scafatti pod Neapolem.

— Jakież obserwacje poczynił pan dyrektor nad organizacją Monopolu Włoskiego?

— Muszę przedewszystkiem zaznaczyć, że komisja spotkała się ze strony Dyrekcji Monopolu Włoskiego z bardzo życzliwem i szczerem koleżeńskiem przyjęciem, przyczem do Komisji przydzielony został specjalnie jeden z najlepszych i najstarszych pracowników Monopolu Włoskiego, zastępca dyrektora Naczelnego p. Brisi.

— Sytuacja Monopolu włoskiego w porównaniu z Monopolem Polskim, przedstawia się daleko prościej. Konsument włoski od kilku pokoleń przywykł do istnienia monopolu, przyczem zgóry jest ustalona konsumcja każdego wyrobu w każdej poszczególnej miejscowości. Pozatem Monopol włoski w dziedzinie sprzedaży powoduje się czynnikami handlowymi, a nie socjalnymi. Uwzględnia on i czynniki socjalne przy wydaniu koncesji, względnie licencji, lecz na sprzedaż li tylko detaliczną, a nie hurtową i to tylko w tych wypadkach, jeżeli zysk brutto sprzedawcy nie przekracza 3.000 lirów rocznie. Społeczeństwo bowiem włoskie i rząd stoją na tem stanowisku, że pomoc socjalna nie powinna z jednej strony wypaczać zdrowych zasad handlowych przedsiępiorstw państwowych, z drugiej zaś ma ona za zadanie zapewnienie minimum egzystencji osobom uprzywilejowanym, a nie wzbogacenia ich.

Monopol Włoski uzyskał obecnie bardzo szeroką autonomję. Zwierzchnią jego władzą jest minister skarbu, władzę tę jednak wykonuje on jako przewodniczący Rady Nadzorczej wszystkich monopoli. Wyższe zaś organa kontroli panstwa badają tylko „post factum“ wykonanie zatwierdzonego przez parlament budżetu. Prócz tego ustalony został fundusz rezerwowy w wysokości maksymalnej do 50 milj. lirów, z którego pokrywa się wydatki, przekraczające budżet. W dziedzinie zakupu surowców zagranicznych monopol włoski już w r. 1890 zrezygnował z formy zakupu w drodze przetargu, a wprowadził system zakupu na miejscu z wolnej ręki. Ponieważ i ta forma przez organa rządowe okazała się niedogodna, monopol włoski, jak również przedtem monopol austryjacki, zorganizował specjalne Towarzystwo Handlowe, z dominującym kapitałem własnym. Zadaniem tego Towarzystwa jest zakup surowców, oraz eksport wyrobów monopoli włoskiego i import do Włoch wyrobów obcych monopolu. Towarzystwo to działa całkowicie, jako przedsiębiorstwo prywatne i w stosunku do monopolu włoskiego jest tylko uprzywilejowanym dostawcą.

Włoski monopol tytoniowy jest obecnie połączony jedną administracją z monopolem solnym, oraz z wyrobem i sprzedażą chiny. Na czele tej połączonej organizacji stoi młody, lecz bardzo zdolny i utalentowany dyrektor generalny, p. Boselli.

Nadmienić muszę, że tak z powodu wyższych cen na wyroby tytoniowe, większej absolutnie konsumcji jak i z powodu mniejszych kosztów własnych wyrobów, monopol włoski osiąga, zawdzięczając pozostawieniu administracji wolnej ręki w organizacji i prowadzenia przedsiębiorstwa, a także wyraźnemu traktowaniu monopolu, jako przedsiębiorstwa, wpływy do skarbu Państwa tego monopolu dwa i pół razy przewyższają wpływy z naszego monopolu.

O szkołach Zawodowych Tytoniowych

WYCIĄG Z ORGANIZACJI MONOPOLU TYTONIOWEGO WE FRANCJI.

podanej w ostatnim numerze Dziennika Urzędowego Monopolu Tytoniowego.

Przy Generalnej Dyrekcji Monopolu tytoniowego i pod jej zarządem prowadzona jest specjalna szkoła, t. zw. „École d'Application", której zadaniem jest urzędników, wstępujących do służby w monopolu. przed użyciem ich do służby, należycie wyszkolić i przygotować do spełniania zadań, do których zostaną powołani.

Szkoła ta ma dwa główne oddziały: pierwszy oddział przeznaczony dla inżynierów-uczniów, wychodzących ze szkoły politechnicznej względnie z pośród niższych urzędników technicznych państwowych fabryk, oraz drugi oddział, przeznaczony dla kontrolerów-asystentów uprawy tytoniu, rekrutujących się na podstawie konkursu. Szkoła obejmuje kursy wspólne dla obu wspomnianych kategoryj uczniów, oraz kursy i ćwiczenia praktyczne dla każdej z tych kategoryj z osobna. Ponadto szkoła zajmuje się również wyszkoleniem tych kontrolerów-asystentów uprawy tytoniu, którzy rekrutują się z pośród t. zw. weryfikatorów uprawy tytoniu (o czem wyżej). Szkoła przyjmuje również słuchaczy zagranicznych wskazanych przez odnośne Rządy.

Czas studjów w rzeczonej szkole trwa 2 lata. Profesorami, wykładającymi w rzeczonej szkole są starsi urzędnicy monopolu tytoniowego, a to bądź Dyrekcji Generalnej, bądź też państwowych fabryk, którzy zajęcie to wykonywują niezależnie od swych normalnych obowiązków służbowych, jako zajęcie dodatkowe, za które otrzymują pewną, zresztą skromną remunerację.

Przedmiotami szkolnymi, wykładanymi wspólnie dla uczniów inżynierów i uczniów kontrolerów uprawy tytoniu, są następujące przedmioty:

a) Administracja: organizacja finansowa Francji, podatki od tytoniów, organizacja Francuskiego Monopolu Tytoniowego, organizacja administracyjna Francji, ustawodawstwo i reglementacja pracy, opieka społeczna nad personelem robotniczym fabryk tytoniowych, wreszcie ustawodawstwo patentowe;

b) chemja analityczna;

c) chemja rolnicza;

d) rachunkowość;

e) tabakologja;

f) ekonomja społeczna.

Wykłady przeznaczone specjalnie tylko dla uczniów-inżynierów są następujące:

a) Nauka o cieple i jego zastosowaniu,

b) nauka o poszczególnych rzemiosłach, mających zastosowanie przy budownictwie i budowie maszyn; prace przygotowawcze do wzniesienia budowy; projektowanie budow. wykonanie projektów budow.

c) uprawa tytoniu i magazyny fermentacyjne;

d) elektryczność przemysłowa;

e) (fabrykacja zapałek);

f) fabrykacja tytoniów: część ogólna, organizacja ogólna fabrykacji: fabrykacja scafelati czarnych i jasnych; fabrykacja papierosów; fabrykacja cygar i cygaretek, tabaka; rolki;

g) maszyny i instalacje mechaniczne;

h) obróbka metali.

i) nauka o odporności materjałów i statyka konstrukcji;

j) maszyny popędowe;

k) nauka o powielaniu.

Wykłady przepisane specjalnie dla kontrolerów-asystentów uprawy tytoniu są następujące:

a) chemja ogólna organiczna i nieorganiczna;

b) botanika i patologja roślin, z szczególnem uwzględnieniem chorób tytoni,

c) nauka poszczególnych rzemiosł, mających zastosowanie przy uprawie tytoniu,

d) uprawa tytoniu i magazyny fermentacyjne,

e) fabrykacja tytoni,

f) mechanika praktyczna (nauka o wagach, narzędziach transportowe poziome i pionowe, narzędzia do pakowania. motory gazowe i naftowe, instalacje elektryczne w magazynach.

Prócz wykładów teoretycznych odbywają się kursy praktyczne w formie wizytacji fabryk i magazynów oraz demonstrowania poszczególnych czynności z dziedziny fabrykacji tytoniu. Kursy te odbywają się w trzech paryskich fabrykach tytoniowych: „Paris-Reuilly", „Pantin" i „Issy-les-Moulineaux". Podobnie odbywają się praktyczne ćwiczenia z dziedziny obróbki metali i budowy maszyn i narzędzi z szczególnem uwzględnieniem przemysłu tytoniowego następnie ćwiczenia praktyczne.

Dla kontrolerów uprawy tytoniu odbywają się kursy i ćwiczenia praktyczne z dziedziny chemji, fabrykacji tytoniu, botaniki i patologji roślin oraz fabrykacji cygar.

Przy „Ecole d'Application" jest ustanowiona jako oddzielna szkoła t. zw. „Service central des constructions". Szkołę to prowadzi wicedyrektor „Ècole d'Application". W szkole tej, do której przyjmuje się przedewszystkiem niższych urzędników technicznych fabryk tytoniowych oraz uczniów „Conservatoire des Arts et Métiers" przygotowuje się wszystkie projekty budowli i instalacyj mechanicznych oraz opracowywuje się plany budowli już istniejących. Do szkoły przyjmuje się ponadto młodych studentów rysowników, którzy po ukończeniu szkoły pozostają nadal stale w charakterze rysowników przy rzeczonej szkole „Service central des constructions", badźteż mogą wstąpić na służbę w charakterze niższych funkcjonarjuszów technicznych. Nauka w omawianej szkole trwa w Paryżu jeden rok, po upływie którego stndenci zdają egzamin teoretyczny, zaś jeden rok w państwowych fabrykach wyrobów tytoniowych, po upływie którego kandydaci zdają powtórny egzamin praktyczny.

Wychowankowie omawianej uczelni po zdaniu przepisanych, wspomnianych wyżej, dwóch egzaminów są używani także do stałej służby w warsztatach w Limoges, gdzie scentralizowane są dla całego Monopoln wszelkie prace konstrukcji mechanicznej w szczególności budowa maszyn i części wymienionych.

Przy „Ecole d'Application" znajduje się duże laboratorjum, obejmujące kilka sal, a to dla tytoni, dla metali. dla siły motorycznej i dla światła. Ponadto urządzone jest specjalne atelier mechaniczne, gdzie znajdują się rozmaite maszyny do wyrobu tytoniu, jak również kuźnia, gdzie studenci praktycznie obznajmiają się z budową tych maszyn i ich funkcjonowaniem. Omawiana szkoła, jak z powyższego wynika, jest podstawą wiedzy teoretycznej i praktycznej urzędników monopolu i oddaje według dyrektora tej instytucji, nieocenione usługi

monopolowi, dostarczając mu stale doskonale wyszkolonych i znakomicie obznajmionych ze wszystkimi działami służby urzędników. Jakkolwiek koszt utrzymania tej szkoły i studentów (którzy przez cały czas studjów, t zn. przez 2 lata są opłacani narówni z innymi urzędnikami, jest dość wysoki, to jednakowoż koszt ten amortyzuje się tłumaczy też dla czego do prowadzenia największych fabryk francuskich wystarczy 6-ciu do 7-miu urzędników. Zdaniem delegatów byłoby rzeczą ogromnie wskazaną, żeby podobna szkoła została jak najrychlej założona przy Polskim Monopolu Tytoniowym, a w każdym razie, aby jak najrychlej można było wydelegować paru młodych urzędników Polskiego Monopolu Tytoniowego do rzeczonej szkoły, celem odbycia tam kursów. Zapytany w tej materji dyrektor szkoły oświadczył, że co do przyjęcia takich kandydatów prawdopodobnie nie będzie żadnych trudności.

GŁOS „KURJERA CODZIENNEGO" O MONOPOLU ZAPAŁCZANYM.

Z Budapesztu donoszą, że rząd węgierski otrzymuje pożyczkę w wysokości 36 miljonów dolarów po kursie 92 na 5½%, bez żadnych potrąceń, na cele finansowania reformy rolnej Pożyczkodawcą jest szwedzko-amerykański trust zapałczany, ten sam, któremu u nas p. Grabski wydzierżawił monopol zapałczany za śmiesznie niską pożyczkę w kwocie 5 miljonów dolarów.

Obecnie Węgrzy otrzymują 7 razy więcej na znacznie lepszych warunkach tak co do kwoty, jak i co do pozostałych warunków umowy koncesyjnej.

W umowie koncesyjnej rząd węgierski zobowiązuje się na udzielenie zezwolenia na prowadzenie fabryk zapałczanych tylko na wniosek trustu. Cena pudełka zapałek ustalona została na okres pierwszych 1½ lat na 5 halerzy, a na dalszy rok na 6 halerzy. Po upływie okresu 2½ lat rząd węgierski uzyskuje wolną rękę przy ustalaniu cen zapałek. Zagranicznych fabrykatów trust nie ma prawa importować, względnie zobowiązany będzie wywieźć te same ilości.

Widzimy więc, że trust szwedzko-amerykański, który swemi mackami obejmuje cały świat, dał Węgrom pod każdym względem bez porównania lepsze warunki, niż Polsce, pomimo, iż Polska jest krajem 4 razy większym ludnościowo, niż Węgry.

W tem oświetleniu okazuje się, jak lekkomyślnie gospodarujemy naszym majątkiem narodowym, oddając go obcemu kapitałowi za bezcen na warunkach urągających nietylko prymitywnym zasadom gospodarczym, ale naszemu prestige'owi i godności narodowej.

Pod ciężarem lekkomyślnych zobowiązań Grabszczyzny, długo jeszcze uginać się będzie nasze gospodarstwo społeczne.

Popierajcie wszędzie i zawsze firmy, ogłaszające się w naszym czasopiśmie.

Ze świata tytoniowego.

WIZYTA PANA B. D. HILLA NACZELNIKA WYDZ. TYTONIOWEGO DEPARTAMENTU HANDLU A. P.

Angielski miesięcznik tytoniowy „Tobacco“ ogłasza wywiad z P. B. D. Hill‘em Naczelnikiem Wydziału Tytoniowego Departamentu Handlu St. Zjedn. Pan B. D. Hill powrócił właśnie ze swej wycieczki do Europy, z której wywiózł naogół dodatnie wrażenie. „Z przyjemnością stwierdzono — mówił p. D. Hill — iż Europa spożywa znaczne ilości tytoniu amerykańskiego. Przed wielką wojną handel tytoniem amerykańskim koncentrował się w ręku Niemiec, obecnie handel ten upadł, gdyż prawie wszystkie kraje Europy wyrzekły się pośrednictwa niemieckiego i sprowadzają tytoń bezpośrednio z Ameryki. Trzeba stwierdzić, iż zmiana ta wpłynęła na zwiększenie się eksportu naszego tytoniu. W chwili obecnej Europa spożywa znaczne ilości amerykańskiego tytoniu, przeważnie wyższych gatunków zarówno jasnych jak i ciemnych.

Z rozmów przeprowadzonych z kierownikami Polskiego Monopolu Tytoniowego, wyniosłem, iż bardzo łatwo możemy dojść z niemi do porozumienia. Polski Monopol Tytoniowy zakończył właśnie swoj rok operacyjny i trzeba stwierdzić rezultaty są bardzo pomyślne. Przy ogólnym wzroście własnej polskiej produkcji tytoniu. Monopol Polski spożywa coraz większe ilości tytoniu amerykańskiego, innemi słowy interes się rozwija (they are inereasing theis business).

We Francji odbyłem szereg konferencji z panami D. S. Grun‘em Generalnym przedstawicielem tytoniowców Stanów Zjednocz. we Francji oraz M. Blondeaux, generalnym dyrektorem Monopolu Francuskiego.

Zdumiony jestem pomysłowością Francuzów, której przykładem jest fakt ukazania się w sprzedaży, od pewnego czasu papierosów przeznaczonych specjalnie dla pań w różnokolorowych opakowaniach. Sprzedawca francuski może obecnie podać żądany przez klientkę gatunek w opakowaniu prawie ściśle odpowiadającem kolorowi jej sukni. Zapytany o rezultaty tego nowego pomysłu pan Blondeaux zapewnił mnie, iż dał on doskonałe rezultaty pod względem handlowym. System artystycznego dostosowania produkcji tytoniowej do potrzeb rynku wyszedł z tej próby zwycięsko. Następną rzeczą która specjalnie zwróciła moją uwagę były rzeczywiście artystyczne opakowania cygar po 5 i 2 szt. które ułatwiają pracę sprzedawcy i są prawdziwa atrakcja dla kupujących.

Z mej wycieczki wyniosłem bardzo miłe i ciekawe wrażenia i spostrzeżenia.

PAPIEROSY ZAGRANICZNE W PARYŻU.

Jedna z większych firm tytoniowych w Paryżu poczyniła ciekawe spostrzeżenia dotyczące konsumcji obcych wyrobów tytoniowych w Paryżu. Okazuje się, iż z pośród zagranicznych papierosów stosunkowo największem powodzeniem cieszą się papierosy niemieckie, a zwłaszcza firm Batschari, Bogmann i Hans Neurberg. Zwłaszcza ta ostatnia cieszy się tak wielkiem powodzeniem iż rzeczona firma paryska zmuszoną była poświęcić wyrobom „Hans Neuerberg“ całe okno wystawowe.

W czasie wojny światowej bardzo rozpowszechniły się we Francji papierosy angielskie i amerykańskie, a konsumcję ich należało obliczać na miljony sztuk. Po wojnie konsumcja ta się zmniejszyła, gdyż Francuzi wrócili do swych własnych wyrobów. Obecnie jednak daje się zauważyć poważny wzrost spożycia tych wyrobów, a to ze względu na przybywających tysiącami do Francji turystów angielskich i amerykańskich. Z pośród tych wyrobów najbardziej idą gatunki luxusowe, jak Muratti, Abdulla, Philip Mario i t. d. Ciekawem jest — że, jakkolwiek w małych ilościach idą też wyroby Polskiego Monopolu Tytoniowego, przeważnie luxusowe, a to ze względu na stosunkowo wysokie ich ceny oraz ustniki. Trzeba zaznaczyć, że ustniki są we Francji prawie nie znane a używanie papierosów z ustnikiem uważa się za bardzo oryginalne i świadczące o swego rodzaju „dobrym tonie“.

AUSTRYJACKI MONOPOL TYTONIOWY.

Austryjacki Monopol Tytoniowy jest jednym z najbardziej poważnych i dochodowych przedsiębiorstw państwowych Austrji. Dyrekcji Monopolu podlega dziewięć fabryk tytoniowych a mianowicie: dwie w Wiedniu, dwie w Austrji Dolnej i po jednej w Austrji Górnej, Salzburgu, Steiermarku, Räinlen i Tyrolu. Wyroby tych fabryk magazynowane są w trzech magazynach monopolowych (Wien Alsergrund, Wien-Ottakriug i w Grazu).

Tytoń używany przez fabryki pochodzi przeważnie z Grecji, Bułgarji, Turcji, Indji i Ameryki.

W r. 1927 wyprodukowano w Austrji:

Cygar	— 203.000.000 szt.
Papierosów	— 4 606.000.000 szt.
Tytoniu do papieros.	— 13.932 sk.
„ fajkowego	— 37.867 sk.

Spożycie prawie równa się produkcji, gdyż dochodzi do 99%.

Monopol zabiega o rozpowszechnianie wyrobów austrjackich zagranicą i zakłada prawie wszędzie swe przedstawicielstwa. Trzeba pamiętać, iż wyroby te cieszą się uznaniem wszędzie i zbyt ich jest bardzo łatwy.

Monopol zatrudnia 400 urzędników i 7600 robotników.

ZBIORY TYTONIU NA KUBIE W r. b.

Tegoroczne zbiory tytoni havańskich prawie nie różnią się od zbiorów r 1927 i jakkolwiek nieco słabsze przewyższają jednak zeszłoroczne pod względem jakości. Szczególnie pomyślne okazały się zbiory gatunków „Puntillas“ i „Colas“, które używane są przeważnie przy fabrykacji słynnych cygar havańskich. W roku bieżącym pewne ilości gatunku „Colas“ mają być exportowane do Europy.

W pewnych okręgach prowincji „Vuella-Abajo“ jak Prima del Rio San Mateo, Los Ovas i Rio Honado, plantatorzy tytoniu obsadzili swe plantacje bardzo wcześnie; te właśnie okręgi dzięki sprzyjającym warunkom dały zbiory najlepsze. W okręgu San Luis wyniki są identyczne z zeszłorocznemi, natomiast gorsze zbiory wykazały okręgi: Politos, Passo Vicjo, Ajiconal i San Juan y Martinez, a to dzięki suszy, która przeszkodziła prawidłowej wegetacji. W wyższych częściach kraju zbiory wypadły nieźle dzięki znacznym opadom atmosferycznym.

Należy przypuszczać, że całość zbiorów r. 1928 będzie wynosić około 170000 bell Zbiory te należy uważać za dobre.

UPRAWA TYTONIU w RUMUNJI.

Uprawa tytoniu jest w Rumunji tak jak i w Polsce wyłącznym przywilejem Państwa, które ze swej strony udziela producentom prywatnym specjalnych zezwoleń. Dotyczy to zarówno handlu i przeróbki tytoniu. Nikt nie może uprawiać tytoniu bez zezwolenia Monopolu, i to imiennego, zgodnie zaś z wymaganiami Monopolu musi uprawiać minimum 20 ha tytoniu i to na polach wybranych przez Dyr. Monopolu. Obszar wybrany pod uprawę tytoniu musi być całkowicie obsadzony, za każde zaś sto metrów nie wyzyskanego pola producent musi płacić Monopolowi, tytułem kary, 5 lei rumuńskich. Ceny płacone przez Monopol za odpowiednie gatunki są w każdym roku na nowo ustalane przez ministra skarbu.

Włościanie, którzy podejmują się uprawy tytoniu, zawierają z Monopolem specjalną umowę i mają możność pobierania zaliczek do wysokości 4000 lei na hektar. Po raz drugi zaliczki wydawane są na krótko przed zbiorami, suma ich jednak ogólna nie może przekraczać połowy wartości przewidywanych zbiorów. Całość zbiorów musi być dostarczona Monopolowi.

Monopol przez swych urzędników wykonywuje bardzo surową kontrolę. Liście tytoniowe są parokrotnie ważone i sprawdzane w czasie zbiorów i podczas suszenia. Za zbrakowane ilości tytoniu producenci muszą płacić dość wysokie kary — 100 lei za kg. liści. Odbiór liści tytoniowych odbywa się w zimie w specjalnie do tego przeznaczonych budynkach, do których producenci obowiązani są dostarczyć tytoń. Liście muszą być związane według swej wielkości w wiązki 30—40 sztuk, te zaś pakowane są w bele od 30—40 kg. Komisja odbiorcza składa się z dwóch urzędników Monopolu oraz przedstawiciela producentów, bada ona ilość i jakość dostarczonych produktów i określa cenę jaką ma otrzymać producent. Wielkie znaczenie dla kultury tytoniu w Rumunji ma przepis, iż każdy producent płaci 5% od otrzymanej ceny na cele związane z zadaniami i kulturą tytoniu na ubezpieczenia od gradobicia i t. p. Fundusz ten składany w Monopolu osiągnął w r. 1927 63 mil. lei. Zużycie tych funduszów leży w kompetencji Monopolu.

KONGRES TYTONIOWCÓW w VOLO.

Ateny, 17 czerwca 1928 r. Koresp. własna.

W dniu 12, 13 i 14 czerwca bieżącego roku obradował w Volo Kongres przemysłu tytoniowego jednocząc w czasie obrad plenarnych przedstawicieli producentów tytoniu, przemysłowców tytoniowych oraz kupców. Kongres zajmował się przeważnie aktualnemi sprawami tytoniowemi, a w szczególności sprawą ostatniego kryzysu w przemyśle tytoniowym Grecji. Przyjęto wiele rezolucji zdążających specjalnie do uszlachetnienia produkowanych gatunków tytoniu oraz racjonalizacji przemysłu i handlu tytoniowego.

Między innemi przyjęto następujące rezolucje, które pozwolę sobie przytoczyć:

„Kongres producentów, przemysłowców i kupców tytoniowych Grecji na zebrania w dniu 14 czerwca 1928 r. uchwala następujące rezolucje i postanawia zaprotokułować je w protokułach Kongresu;

1) Należy zabronić uprawy tytoniu na obszarach o glebie nieodpowiedniej.

2) Koniecznym jest udzielenie Kooperatywom tytoniowym koniecznych kredytów w celu poczynienia potrzebnych nakładów w produkcji tytoniowej, jak również racjonalizacji uprawy i handlu tytoniowego.

3) Uregulowanie sprawy kredytów dla drobnych hodowców tytoniu.

4) Uwolnienie Greckich exporterów tytoniu od

5) Zmniejszenia ciężarów podatkowych, ciążących na producentach tytoniowych oraz zwolnienia ich do r. 1930 od rozmaitych opłat społecznych, a zbiorów tytoniu z r. 1927 od opłat gruntowych.

6) Uwolnienia tytoniu ze zbiorów 1924 r. i lat poprzednich jeszcze nie wywiezionego od opłat exportowych i gruntowych.

7) Popieranie greckiego exportu tytoniu oraz w związku z tem faworyzowanie większych przedsiębiorstw tytoniowych.

8) Daleko idących ułatwień i opieki nad exporterem tytoniowym za granicami Grecji.

9) Ułatwień przy sprowadzaniu maszyn i narzędzi służących do produkcji tytoniowej, a to w celu walki z fabrykacją domową.

Powyższe rezolucje zostały przedstawione Greckiej Radzie Ministrów wraz ze szczegółowym memorjałem.

K. J,

Kącik kolektorski.

ORGANIZACJA BANKU KOLEKTORÓW LOTERJI PAŃSTWOWEJ.

W dniu 4 lipca b. r. w lokalu Stowarzyszenia Przedstawicieli Handlowych przy ul. Królewskiej 16, odbyło się zebranie organizacyjne kolektorów Loterji Państwowej na którem postanowiono utworzenie Banku Spółdzielczego mającego głównie na celu samopomoc kredytową dla swych członków i współpracę propagandową z Gener. Dyr. Lot. Państwowej.

Na przewodniczącego zebrania został zaproszony p. Fijałkowski, na asesorów zaś pp. Haładejowa i Kołaczkowski (senior) sekretarzował p. Adamczewski.

Wobec wyrażonej jednomyślności w sprawie utworzenia Banku Spółdzielczego przystąpiono do odczytania statutu który z małymi poprawkami został przyjęty w brzmieniu przedłożonem przez prezydjum.

Następnie przystąpiono do deklarowania udziałów przez obecnych z wynikiem bardziej niż zadawalającym, co świadczy o aktualności powyższej sprawy.

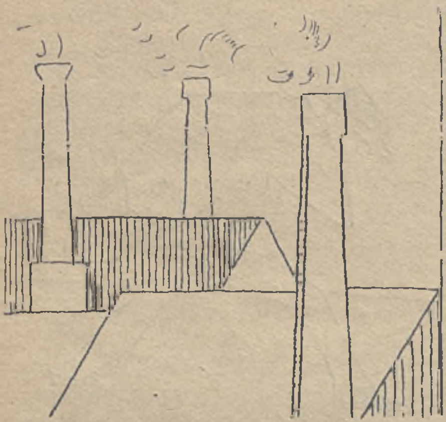
Wybory do tymczasowego zarządu, którego celom będzie zatwierdzenie statutu i przystąpienie do organizacji Banku dały wyniki następujące zostali wybrani p.p. Fijałkowski
Helemer
Kołaczkowski
Minkowski
Paszkowski
Pisarski prezes Stowarzyszenia Koncesjonarjuszy Det. Tyt.
Zarzycka

Przyjęto szereg poprawek zgłoszonych przez obecnych w sprawie natury organizacyjnej.

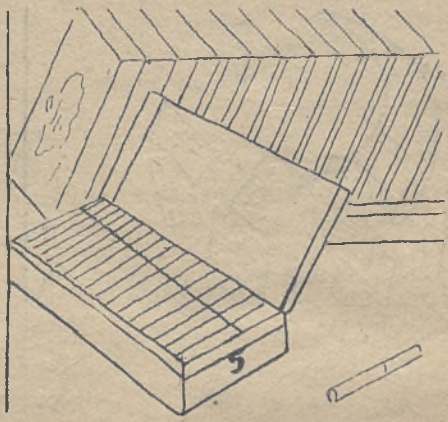
Na zakończenie na wniosek p. Pisarskiego wyrażono podziękowanie prezydjum i osobom, które przyczyniły się do zwołania zebrania i rzuciły myśl stworzenia tak pożytecznej placówki. Zebranie przy hucznych oklaskami wniosek powyższy uchwaliło.

Na tem zebranie zakończono.

Termin następnego zebrania zostanie podany do wiadomości za pomocą zawiadomień. Nowopowstałej placówce, mającej na celu bardzo szczytne hasła pomocy i rozwoju placówki państwowej, jak również w myśl zasad spółdzielczości i pomocy na krzewienia kultury życzymy serdecznie do pomyślnego rozwoju.

Z Przemysłu Gilzowego.

SPRAWA ESTETYCZNYCH OPAKOWAŃ GILZ.

Bardzo mało uwagi fabryki gilz poświęcają sprawie estetycznego opakowania i wyglądu zewnętrznego.

Jest to jednakowoż jeden z najbardziej ważnych i największą rolę odgrywających czynników, regulujących pokup gilz. Jeśli przyjrzymy się stosowanym dotychczas opakowaniom to. naprawdę wszystko można znaleźć za wyjątkiem estetyki i pewnego chociażby poczucia smaku. Winę za powyższe ponoszą producenci, którzy bezkrytycznie przyjmują wszelkie podsunięte im często przez domorosłych rysowników wzory, zapewne szukając taniości.

Daleko lepiej byłoby zwrócić się do bardziej znanych artystów, którzy napewno za niewielką opłatą wykonaliby, bardziej pomysłowe i estetyczne wzory rysunków i opakowań.

Inicjatywa powinna być ujęta przez fabryki, które muszą jednak pamiętać, że byle jaka bazgrota szybko się uprzykszy i spowszednieje. — Dzisiaj konsument jest przyzwyczajony do rzeczy lepszych i gustowniejszych, tak że należy o tem pamiętać i tylko w tym kierunku pracować i udoskonalać.—

Wiemy dokładnie, że rysunki litograficzne są bardzo u nas drogie, ale stosowane w jednym kolorze nie drożej wyniosą niż obecne. Estetyczne opakowanie gilz powinno w części zastępować mniej estetyczne opakowanie wyrobów tytoniowych gdyż przemysł gilzowy ma ujście dla incjatywy prywatnej.

Z teki humorystycznej tytoniowca.

Z życia naszej organizacji.

Sprawa godzin handlu w dnie przedświąteczne.

Zarząd Stowarzyszenia postanowił wystąpić do odpowiednich władz z memorjałem, dotyczącym zezwolenia sklepom tytoniowym na prowadzenia handlu w dnie przedświąteczne do godz. 20-ej a to ze względu na uprzywilejowanie w podobny sposób sklepów spożywczych, które w 60% prowadzą sprzedaż tytoniu i papierosów, co stwarza dla sklepów tytoniowych pewną konkurencję. Mamy nadzieję że czynniki miarodajne uwzględnią nasze zupełnie słuszne żądania.

Połączenie się dotychczasowych organizacji detalistów tytoniowych w jedną wielką organizację — Stowarzyszenia Koncesjonarjuszy Detalistów Tytoniowych w Polsce.

Zarząd Stowarzyszenia na posiedzeniu w dniu 5 b. m. rozpatrywał między innemi sprawę połączenia wszystkich istniejących organizacji detalistów tytoniowych w jedną ogólno-polską organizację detalistów i aby nie utrudniać akcji postanowił wszystkie zgłoszenia przyjmować.

Na zebraniu byli obecni delegaci organizacji detalistów, którzy w imieniu swych stowarzyszeń wyrazili zgodę na zapisanie swych członków do naszego Stowarzyszenia.

Powyższa akcja upoważni nasze Stowarzyszenie na reprezentację wszystkich kupców detalistów tytoniowych w Polsce.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Helena Biel, Bydgoszcz.

Stosownie do łaskawego pisma odpowiadamy:

a) Koncesje „mieszane“ w zasadzie nieegzystują jednak istnieją sklepy t. zw. „mieszane“ t. j. takie w których wyroby tytoniowe nie stanowią artykułu głównego do sprzedaży, lecz tylko jako pomocniczy.

b) Koncesja na sprzedaż detaliczną lub drobną w zasadzie jest tą samą, gdyż zasadniczo rozróżniamy trzy rodzaje koncesyj: hurtową, detaliczną czyli drobną i domowej sprzedaży.—

c) na to pytanie odpowiedzi mógłby udzielić tylko monopol, gdyż udzielanie kredytów wrazie zmiany struktury sprzedaży dotychczasowej leży w kompetencji władz monopolowych.

[redacted] Jest ściśle związane z systemem sprzedaży. Nawet w ostateczności będzie Pani w stanie nabyć żądany towar u swego najbliższego sąsiada zapewne na warunkach nie gorszych niż dzisiaj.

Wprowadzenie zmiany w systemie sprzedaży, bezwątpienia nasunie różne refleksje na zapobieżenie drobnych braków.

W sprawie subkolektury zostanie Pani w odpowiednim czasie powiadomiona.

P. M. Będzin.

Zostanie Pan w odpowiednim czasie powiadomionym.

P. Domicela Tarnawczykowa w Drohobyczu.

Zwrócimy się w Pani sprawie do Dyrekcji Monopolu o wyniku nie omieszkamy powiadomić.

P. J. Cymerman i W. Teper. Równe.

Odpowiedzi wkrótce udzielimy listownie.

WARUNKI PRENUMERATY: Rocznie zł. 8, półrocznie zł. 4.50, kwartalnie zł. 2.50, miesięcznie zł. 1. — Ceny rozumieją się łącznie z przesyłką.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 400, pół strony zł. 220, ćwierć strony zł. 120, jedna ósma strony zł. 75, jedna szesnasta strony zł. 40. — Ogłoszenia drobne płatne są od wiersza.

Konto P. K. O. Nr. 6994.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI: Warszawa, ulica Żórawia № 10 m. 2. Tel. 103-75 — Redaktor przyjmuje codziennie w godz. od 6-ej do 7-ej po poł.. — Administracja czynna od godz. 9-ej z rana do 6-ej wieczorem.

REDAKTOR NACZELNY: **Władysław Pisarski.** REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: **Stanisław Dąbrowski.**

WYDAWCA: **Stowarzyszenie Koncesjonarjuszy Detalistów Tytoniowych w Polsce.**

Zakł. Graf. A. Szlachowicz i Ska, Warszawa, Nowolipie 11. Tel. 321-71.